

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง พ.ศ. ....

**ร่างพระราชบัญญัติ
การประกอบธุรกิจลิสซิ่ง**

พ.ศ. ....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระราชกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง พ.ศ. ....”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ธุรกิจลิสซิ่ง” หมายความว่า การให้เช่าทรัพย์สินของผู้ให้เช่าที่มีอยู่แล้วหรือที่ผู้ให้เช่าจัดหาให้ตามความประสงค์ของผู้เช่า โดยผู้เช่ามีวัตถุประสงค์ที่จะใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินเพื่อประกอบธุรกิจหรือการค้า ทั้งนี้กรรมสิทธิ์ยังเป็นของผู้ให้เช่า ในขณะที่ผู้เช่ามีสิทธิในการใช้ทรัพย์สินตามระยะเวลาและด้วยการชำระค่าเช่าตามที่ตกลงกันไว้ในสัญญาลิสซิ่ง โดยเมื่อสิ้นสุดสัญญาลิสซิ่ง สิทธิในการซื้อทรัพย์สินที่เช่าขึ้นอยู่กับข้อตกลงของผู้ให้เช่าและผู้เช่า

“ผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่ง” หมายความว่า นิติบุคคลที่ได้รับการจดทะเบียนให้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งตามพระราชบัญญัตินี้

“ทะเบียน” หมายความว่า ทะเบียนการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง

“สัญญาลิสซิ่ง” หมายความว่า สัญญาเช่าที่สร้างขึ้นระหว่างผู้ให้เช่าและผู้เช่าในธุรกิจลิสซิ่ง

“เอกสารการจัดหาทรัพย์สิน” หมายความว่า สัญญาซื้อขาย สัญญาจ้างทำของ ใบเสนอราคา ใบสั่งซื้อหรือสัญญาจ้าง ใบส่งมอบสินค้า ใบเสร็จรับเงิน จดหมายหรือหนังสือโต้ตอบ ตลอดจนเอกสารอื่นใดซึ่งแสดงถึงการได้มาซึ่งทรัพย์สินสำหรับนำออกให้เช่าตามสัญญาลิสซิ่ง

“ผู้เช่า” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่เช่าทำสัญญาลิสซิ่งในฐานะเป็นผู้เช่า เพื่อใช้ในธุรกิจหรือการค้าของผู้เช่า

“ผู้ให้เช่า” หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งที่เช่าทำสัญญาลิสซิ่งในฐานะผู้ให้เช่า

“ค่าเช่า” หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้เช่าต้องชำระให้กับผู้เช่าตลอดระยะเวลาการเช่า เพื่อตอบแทนการใช้ประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินที่เช่า

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า ทรัพย์สินที่ให้เช่าหรือเช่าในธุรกิจลิสซิ่ง

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนธุรกิจลิสซิ่ง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่สถาบันการเงินตามกฎหมายธุรกิจ ธนาคารพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุน และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นและนิติบุคคลอื่นที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กั้ออกกฎกระทรวงและประกาศตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 1

การจดทะเบียน

มาตรา 6 บุคคลจะประกอบธุรกิจลิสซิ่งได้ต่อเมื่อมีคุณสมบัติดังจะกล่าวต่อไปนี้

(1) เป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือบริษัทมหาชนตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด หรือนิติบุคคลอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) มีทุนจดทะเบียนที่ได้ชำระแล้วไม่น้อยกว่าที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่าหกสิบล้านบาท และ

(3) จดทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 2

สิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญา

มาตรา 7 ในกรณีที่ไม่มี การส่งมอบทรัพย์สินหรือส่งมอบทรัพย์สินช้าหรือส่งมอบทรัพย์สินไม่ตรงตามสัญญาลิสซิ่ง ผู้ให้เช่าอาจใช้สิทธิในการแก้ไขความผิดพลาดเพราะเหตุผิดนัด หรือผิดสัญญาและขอชำระหนี้ใหม่ได้ โดยผู้เช่าทวงไว้ซึ่งสิทธิในการยึดหน่วงค่าเช่าตามสัญญา

ลิสซิ่ง จนกว่าผู้ให้เช่าจะได้ส่งมอบทรัพย์สินตามสัญญาลิสซิ่ง หากผู้ให้เช่าไม่สามารถแก้ไข ข้อผิดพลาดดังกล่าวได้ในระยะเวลาอันสมควร ผู้เช่าอาจบอกเลิกสัญญาลิสซิ่งได้

ในกรณีที่ผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายทรัพย์สินตามเอกสารการจัดหาทรัพย์สินต้องรับผิดชอบ ข้อตกลงดังกล่าว ผู้ให้เช่าอาจโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วนแก่ผู้เช่าอีกด้วย

มาตรา 8 ผู้ให้เช่าอาจโอนสิทธิหรือกระทำการใด ๆ อันเกี่ยวกับสิทธิตามสัญญาลิสซิ่ง โดยประการอื่น แต่การโอนสิทธิดังกล่าวไม่ถือเป็นการปลดปล่อยผู้ให้เช่าให้หลุดพ้นจากพันธะ ตามสัญญาลิสซิ่ง และไม่มีผลเป็นการแปลงหนี้ใหม่ซึ่งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบตามสัญญาลิสซิ่ง

มาตรา 9 ผู้ให้เช่าไม่ต้องรับผิดชอบต่อผู้เช่าในความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจาก ทรัพย์สินที่เช่าที่ผู้เช่าได้รับ เว้นแต่จะเกิดจากความผิดหรือความประมาทเลินเล่อของผู้ให้เช่า

มาตรา 10 ผู้ให้เช่าต้องให้ผู้เช่าครอบครองทรัพย์สินโดยปกติสุข ปราศจากการรอนสิทธิ จากบุคคลภายนอก และต้องรับผิดชอบต่อผู้เช่าหากมีการรอนสิทธิดังกล่าว เว้นแต่มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นในสัญญาลิสซิ่ง แต่ทั้งนี้ ผู้ให้เช่าไม่สามารถยกเว้นความผิดอันเกิดจากกลั่นแกล้งหรือความ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ให้เช่าได้

มาตรา 11 ผู้เช่าต้องใช้ความระมัดระวังสงวนใช้สอยซ่อมแซมและบำรุงทรัพย์สิน เหมือนเช่นวิญญูชนจะพึงปฏิบัติกับทรัพย์สินของตนเองในพฤติการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ภาระค่าใช้จ่าย ในการซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สินให้เป็นไปตามสัญญาลิสซิ่ง

มาตรา 12 ผู้เช่าไม่อาจนำทรัพย์สินออกให้เช่าช่วง โอนสิทธิในการใช้สอยทรัพย์สิน หรือสิทธิประการอื่นตามสัญญาลิสซิ่ง เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่า

มาตรา 13 ในกรณีที่ผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่าตามสัญญาลิสซิ่ง ผู้ให้เช่ามีสิทธิที่จะเรียกให้ ผู้เช่าชำระค่าเช่าที่ค้างชำระพร้อมด้วยเบี้ยปรับและค่าเสียหายได้

มาตรา 14 ภายใต้อำนาจในวรรคสองของมาตรานี้ ในกรณีที่ผู้เช่าผิดสัญญาใน สาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ในสัญญาลิสซิ่ง ผู้ให้เช่ามีสิทธิดังต่อไปนี้

(1) ให้ถือว่าค่าเช่าที่เหลือค้างชำระทั้งหมดตามสัญญาลิสซิ่งถึงกำหนดชำระโดยทันที หากมีข้อตกลงดังกล่าวในสัญญาลิสซิ่ง หรือ

(2) บอกเลิกสัญญาลิสซิ่ง ในกรณีดังกล่าวผู้ให้เช่ามีสิทธิ

(ก) เรียกคืนการครอบครองทรัพย์สินจากผู้เช่า และผู้เช่ามีหน้าที่ต้องส่งมอบ ทรัพย์สินนั้น และ

(ข) เรียกค่าเสียหายในอันที่จะทำให้ผู้เช่าอยู่ในสถานะเสมือนหนึ่งผู้เช่าได้ปฏิบัติ ตามสัญญาลิสซิ่ง

ในกรณีที่ผู้เช่าผิดสัญญาในสาระสำคัญ หากการผิดข้อสัญญาดังกล่าวเป็นเรื่องที่สามารถแก้ไขเยียวยาได้ ผู้ให้เช่าจะใช้สิทธิตามวรรคแรกของมาตรานี้ทันทีที่มิได้จนกว่าจะได้ให้ผู้เช่าแก้ไขข้อผิดสัญญาดังกล่าวก่อนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้เช่าได้ผิดสัญญาในสาระสำคัญนั้น

มาตรา 15 เมื่อสัญญาลิสซึ่งสิ้นสุดลง และผู้เช่ามิได้ใช้สิทธิที่พึงมีตามสัญญาลิสซึ่งในอันที่จะซื้อหรือเช่าทรัพย์สินดังกล่าวต่อไปนี้ ผู้เช่ามีหน้าที่ส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าให้แก่ผู้เช่าในสภาพเดียวกับที่ตนได้รับมา โดยมีต้องรับผิดชอบต่อการเสื่อมสภาพอันเนื่องมาจากการใช้งานตามปกติ

หมวด 3

การเพิกถอนทะเบียนและการเลิกประกอบกิจการ

มาตรา 16 ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนทะเบียนได้ เมื่อปรากฏในภายหลังว่าผู้ประกอบธุรกิจลิสซึ่งไม่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 17 ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจลิสซึ่งใดมีความประสงค์จะเลิกประกอบกิจการลิสซึ่ง ให้อื่นขอยกเลิกทะเบียนต่อนายทะเบียน โดยอาจกำหนดเงื่อนไขและวิธีการใด ๆ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้เช่าหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องก็ได้

มาตรา 18 ผู้ประกอบธุรกิจลิสซึ่งที่ถูกเพิกถอนทะเบียน หรือขอยกเลิกทะเบียนต้องส่งคืนทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนทะเบียนหรืออนุมัติให้ยกเลิก

หมวด 4

บทกำหนดโทษ

มาตรา 19 ผู้ถูกเพิกถอนทะเบียนหรือผู้ได้รับอนุมัติให้ยกเลิกทะเบียนใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือวิธีการที่กำหนดตามมาตรา 16 หรือมาตรา 17 หรือฝ่าฝืนมาตรา 18 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละสามพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

ผู้สนองพระบรมราชโองการ

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ข

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
(ฉบับที่..) พ.ศ.... .... (เรื่อง เพิ่มเติมให้สัญญาติสซึ่งเป็นเอกเทศสัญญา
ประเภทหนึ่งในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

หลักการ

เพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อบัญญัติหลักการในเรื่องสัญญาลิสซิ่ง

เหตุผล

เนื่องจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่ได้บัญญัติหลักการเกี่ยวกับสัญญาลิสซิ่งไว้เป็นการเฉพาะ แม้จะมีลักษณะเหมือนกับสัญญาเช่าซื้อ แต่ก็มีรายละเอียดที่แตกต่างกันทั้งไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสัญญาลิสซิ่งโดยตรง ซึ่งการบังคับใช้สัญญาลิสซิ่งในปัจจุบันศาลจะใช้บทบัญญัติลักษณะเช่าทรัพย์ เช่าซื้อ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับในฐานะที่เป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง และใช้หลักการตีความสัญญา ทำให้การตีความสัญญาลิสซิ่งมีข้อจำกัด และมีปัญหาในทางปฏิบัติ จึงสมควรกำหนดกรอบ หรือเงื่อนไขที่จำเป็นในการดำเนินการตามสัญญาลิสซิ่ง เพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..)
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....

.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ลักษณะ 5/1 ลิขซึ่ง มาตรา 574/1 ถึงมาตรา 564/17 แห่งพระราชบัญญัติแพ่งและพาณิชย์

“ลักษณะ 5/1

ลิขซึ่ง

มาตรา 574/1 อันว่าลิขซึ่งนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือเป็นผู้จัดหาทรัพย์สิน เรียกว่าผู้ให้เช่าลิขซึ่ง นำทรัพย์สินออกให้บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าผู้เช่าลิขซึ่ง ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินนั้น ด้วยการชำระค่าเช่า ในการใช้หรือการได้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามเวลาที่ระยะเวลาที่ตกลงกัน โดยเมื่อสิ้นสุดสัญญาแล้ว ผู้เช่าลิขซึ่งมีสิทธิในการเลือกซื้อทรัพย์สิน ทำสัญญาลิขซึ่งต่อ ส่งมอบทรัพย์สินนั้นคืน หรือคู่สัญญาอาจตกลงแตกต่างไปจากนี้

มาตรา 574/2 ภายใต้บังคับมาตรา 574/3 มาตรา 574/4 และมาตรา 574/5 สิทธิหน้าที่และนิติสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญาลิขซึ่งให้เป็นไปตามที่ตกลงกันในสัญญาเรื่องใดที่คู่สัญญามีได้ตกลงกันไว้ก็ให้บังคับตามตามบทบัญญัติในส่วนนี้ หากไม่มีบทบัญญัติเช่นนั้นให้บังคับตามประเพณีทางการค้า และหากประเพณีทางการค้านั้นก็ไม่มีด้วยไซ้ ท่านให้บังคับตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่นิติกรรมสัญญาทั่วไป

มาตรา 574/3 สัญญาลิขซึ่งในสังหาริมทรัพย์ ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อคู่สัญญาทั้งสองฝ่าย

สัญญาลิขซึ่งในอสังหาริมทรัพย์นั้น ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

การตกลงแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิทธิหน้าที่ของคู่สัญญาให้ผิดแผกแตกต่างไปจากที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือแตกต่างไปจากประเพณีทางการค้าหรือแนวทางที่คู่สัญญาเคยปฏิบัติต่อกันมา หากมิได้มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อคู่สัญญาฝ่ายที่จะต้องเสียประโยชน์จากการตกลงแก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้น ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าหาได้มีข้อตกลงดังกล่าวไม่

ในกรณีที่สัญญาเดิมมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ที่จะต้องรับผิดชอบเป็นสำคัญ และมีข้อกำหนดไว้ด้วยว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกสัญญานั้นจะต้องมีหลักฐานเป็น

หนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่จะต้องเสียประโยชน์จากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกดังกล่าว การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกข้อสัญญาเดิมนั้นจะต้องมีหลักฐานตามที่กำหนดไว้จึงจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้หรือฟ้องร้องบังคับคดีได้

มาตรา 574/4 คู่สัญญาที่อยู่ในบังคับแห่งสัญญาลิสซิง จะกำหนดสิทธิหน้าที่ระหว่างกันไว้อย่างไรหรือจะตกลงกันให้นำกฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบปฏิบัติใดมาบังคับแก่กันก็ได้ เท่าที่ไม่ต้องห้ามชัดแจ้งโดยกฎหมาย ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่เป็นการแตกต่างจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในกรณีที่กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบปฏิบัติตามวรรคหนึ่งมีการแก้ไขปรับปรุงเป็นหลายเนื้อความหรือหลายฉบับ และคู่สัญญามีได้ระบุว่าจะให้ใช้เนื้อความใดหรือฉบับใดบังคับแก่กัน ก็ให้ใช้เนื้อความหรือฉบับที่ใหม่ที่สุดในขณะทำสัญญาบังคับโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของข้อตกลงในสัญญา

มาตรา 574/5 การตีความสัญญาลิสซิง จะต้องคำนึงถึง

- (1) ความสุจริตและเป็นธรรมซึ่งผู้ประกอบการค้าพาณิชย์ที่ดีจะพึงมีและปฏิบัติต่อกัน
- (2) ความสอดคล้องกับมาตรฐานและแนวทางที่ถือปฏิบัติต่อกันในวงการค้าพาณิชย์ในประเทศหรือระหว่างประเทศ แล้วแต่กรณี
- (3) ประเพณีทางการค้าที่คู่สัญญาารู้หรือควรจะได้รู้ และแนวทางที่คู่สัญญาเคยปฏิบัติต่อกันมา
- (4) ความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนของกิจการค้าพาณิชย์ในประเทศหรือระหว่างประเทศ แล้วแต่กรณี

มาตรา 574/6 เมื่อมิได้แสดงเจตนาไว้เป็นอย่างอื่น ผู้ให้เช่าลิสซิงมีหน้าที่ในการส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าลิสซิงในสภาพที่ซ่อมแซมดีแล้ว และเหมาะแก่การใช้ประโยชน์

ในกรณีที่ไม่มี การส่งมอบทรัพย์สิน หรือส่งมอบทรัพย์สินชำรุด หรือส่งมอบทรัพย์สินไม่ตรงตามสัญญาลิสซิง ผู้ให้เช่าลิสซิงอาจใช้สิทธิในการแก้ไขความผิดพลาด เพราะเหตุผิดนัดหรือผิดสัญญาและขอชำระหนี้ใหม่ได้ โดยผู้เช่าลิสซิงทรงไว้ซึ่งสิทธิในการยึดหน่วงค่าเช่าตามสัญญาลิสซิง จนกว่าผู้ให้เช่าลิสซิงจะได้ส่งมอบทรัพย์สินตามสัญญาลิสซิง หากผู้ให้เช่าลิสซิงไม่สามารถแก้ไขข้อผิดพลาดดังกล่าวได้ในระยะเวลาอันสมควร ผู้เช่าลิสซิงอาจบอกเลิกสัญญาลิสซิงได้

มาตรา 574/7 ผู้ให้เช่าลิสซิงอาจโอนสิทธิหรือกระทำการใด ๆ อันเกี่ยวกับสิทธิตามสัญญาลิสซิงโดยประการอื่น แต่การโอนสิทธิดังกล่าวไม่ถือเป็นการปลดปล่อยผู้ให้เช่าลิสซิงให้หลุดพ้นจากพันธะตามสัญญาลิสซิง และไม่มีผลเป็นการแปลงหนี้ใหม่ซึ่งสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบตามสัญญาลิสซิง

มาตรา 574/8 ผู้ให้เช่าลิสซิ่งต้องรับผิดชอบผู้เช่าลิสซิ่งในความชำรุดบกพร่อง และมีหน้าที่ซ่อมแซมความชำรุดบกพร่องที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากทรัพย์สินที่ลิสซิ่ง ที่ผู้เช่าลิสซิ่งได้รับ เว้นแต่ จะเกิดจากเหตุสุดวิสัย ความผิดหรือความประมาทเลินเล่อของผู้เช่าลิสซิ่ง

มาตรา 574/9 ผู้ให้เช่าลิสซิ่งต้องให้ผู้เช่าลิสซิ่งครอบครองทรัพย์สินโดยปกติสุขปราศจากการรอนสิทธิจากบุคคลภายนอก และต้องรับผิดชอบต่อผู้ลิสซิ่งหากมีการรอนสิทธิดังกล่าว เว้นแต่ ผู้เช่าลิสซิ่งรู้ถึงการรอนสิทธิก่อนหรือขณะทำสัญญานั้น

มาตรา 574/10 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาลิสซิ่ง หากผู้เช่าลิสซิ่งใช้สิทธิในการซื้อทรัพย์สินตามสัญญาลิสซิ่ง และได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินครบถ้วนตามสัญญาลิสซิ่งแล้ว ผู้ให้เช่าลิสซิ่งต้องโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าลิสซิ่งโดยพลัน

กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะโอนมาเป็นของผู้เช่าลิสซิ่ง ตั้งแต่ผู้เช่าลิสซิ่งแสดงเจตนาซื้อทรัพย์สินไปยังผู้ให้เช่าลิสซิ่ง

มาตรา 574/11 ผู้เช่าลิสซิ่งต้องใช้ความระมัดระวังสงวนใช้สอยซ่อมแซมและบำรุงรักษาทรัพย์สิน ประกันภัยทรัพย์สิน เหมือนเช่นวิญญูชนจะพึงปฏิบัติกับทรัพย์สินของตนเอง ให้อยู่ในสภาพตามที่ได้รับส่งมอบมา แต่ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสื่อมราคาเพราะการใช้สอยตามปกติ

มาตรา 574/12 ผู้เช่าลิสซิ่งไม่อาจนำทรัพย์สินออกให้เช่าช่วง หรือโอนสิทธิของตน อันมีในทรัพย์สินนั้น ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วนให้แก่บุคคลภายนอก เว้นแต่จะได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าลิสซิ่ง

ผู้เช่าลิสซิ่งนำทรัพย์สินออกให้เช่าช่วง หรือโอนสิทธิในการใช้สอยทรัพย์สินโดยไม่ได้ ได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าลิสซิ่ง ผู้ให้เช่าลิสซิ่งมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

มาตรา 574/13 ผู้เช่าลิสซิ่งมีหน้าที่ชำระค่าเช่าลิสซิ่งตามสัญญาลิสซิ่ง

ผู้เช่าลิสซิ่งจะบอกเลิกสัญญาในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ด้วยส่งมอบทรัพย์สินในสภาพเดิม กลับคืนให้แก่ผู้ให้เช่าลิสซิ่ง โดยผู้เช่าลิสซิ่งจะต้องเสียค่าใช้จ่าย เบี้ยปรับ และค่าเสียหายตามที่ได้ตกลงกัน และสัญญาลิสซิ่งย่อมเป็นอันสิ้นสุดลง โดยให้ผู้เป็นคู่สัญญากลับคืนสู่ฐานะเดิม

มาตรา 574/14 เมื่อผู้ให้เช่าลิสซิ่งส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าลิสซิ่งแล้ว ถ้าผู้เช่าลิสซิ่งผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าลิสซิ่งตามสัญญาลิสซิ่งในงวดใดงวดหนึ่ง ผู้ให้เช่าลิสซิ่งมีสิทธิจะเรียกให้ผู้เช่าลิสซิ่งชำระค่าลิสซิ่งที่ค้างชำระพร้อมด้วยเบี้ยปรับและค่าเสียหายได้

มาตรา 574/15 ถ้าผู้เช่าลิสซิ่งผิดนัดการชำระค่าเช่าลิสซิ่งสองงวดติด ๆ กัน หรือเมื่อผู้เช่าลิสซิ่ง กระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญ ผู้ให้เช่าลิสซิ่งมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

การบอกเลิกสัญญาอิสซิงตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งการบอกเลิกสัญญาพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือให้ผู้เช่าอิสซิงทราบล่วงหน้า ไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้เช่าอิสซิงได้รับหนังสือดังกล่าว ในหนังสือบอกเลิกสัญญานั้นให้ระบุด้วยว่าหากผู้เช่าอิสซิงชำระค่าเช่างวดที่ค้างชำระ หรือแก้ไขการผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญา การบอกเลิกสัญญานั้นเป็นอันระงับไป

ในกรณีที่ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าอิสซิงสองงวดติด ๆ กัน หรือกระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญ ผู้ให้เช่าอิสซิงมีสิทธิบอกเลิกสัญญาอิสซิงได้ หากผู้เช่าอิสซิงชำระค่าเช่างวดที่ค้างชำระ หรือแก้ไขการผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญา การบอกเลิกสัญญานั้นเป็นอันระงับไป

มาตรา 574/16 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามสัญญาอิสซิง หากผู้เช่าอิสซิงมีสิทธิเลือกในการซื้อทรัพย์สินตามสัญญาอิสซิง ทำสัญญาอิสซิงต่อ หรือส่งมอบทรัพย์สินนั้นคืนให้แก่ผู้ให้เช่าอิสซิง

การใช้สิทธิในการซื้อทรัพย์สินต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อคู่สัญญา ทั้งสองฝ่าย ตั้งแต่ขณะหรือหลังจากทำสัญญาอิสซิง ทั้งนี้ต้องก่อนที่สัญญาอิสซิงจะสิ้นสุดลง

มาตรา 574/17 สัญญาอิสซิงย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ

- (1) สิ้นระยะเวลาตามสัญญาที่ตกลงกันได้
- (2) มีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน
- (3) ผู้ให้เช่าอิสซิงพ้นสภาพนิติบุคคล หรือเลิกประกอบกิจการ
- (4) มีการบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 574/13 วรรคสอง และมาตรา 574/15

ภาคผนวก ค

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส.01/2551 เรื่อง การอนุญาตให้
ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เข้าซื้อและให้เข้าแบบลิสซิ่ง

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. 01/2551

เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ที่ผ่านมารูปแบบความต้องการใช้เงินกู้ยืมของผู้บริโภคนอกเหนือจากการกู้ยืมเงินเพื่อการดำเนินธุรกิจหรือการอุปโภคบริโภค (Loan Credit) แล้ว ยังมีความต้องการกู้ยืมเงินเพื่อนำไปซื้อทรัพย์สิน (Sales Credit) โดยการเช่าซื้อหรือเช่าแบบลีสซิ่งจากสถาบันการเงิน ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการทางการเงินได้เพิ่มขึ้นและเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ที่ประสงค์จะซื้อทรัพย์สินแต่ไม่มีเงินทุนเพียงพอ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์สามารถประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งได้ตั้งแต่เดือนกันยายน 2547 ซึ่งครอบคลุมถึงการขายและเช่ากลับคืน (Sale and Lease Back) โดยมีการขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์มาเป็นลำดับดังนี้

(1) การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งได้ โดยมีเงื่อนไขสำหรับการขายและเช่ากลับคืน (Sale and Lease Back) ที่กำหนดให้ผู้ขายและเช่ากลับคืนต้องเป็นนิติบุคคล และทรัพย์สินที่ให้เช่าต้องไม่เป็นรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์นั่งเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน หรือรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยกิโลกรัมซึ่งมิได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก เหตุที่ต้องจำกัดขอบเขตธุรกิจการขายและเช่ากลับคืนในช่วงเวลาดังกล่าว เนื่องจากมีข้อกังวลเรื่องภาระหนี้ภาคครัวเรือนที่ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับธนาคารพาณิชย์ใช้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) คำนวณผลตอบแทน ทำให้ผู้เช่าไม่ทราบภาระอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Interest Rate) ที่ถูกเรียกเก็บ

(2) การขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจการขายและเช่ากลับคืนให้ธนาคารพาณิชย์สามารถให้บริการดังกล่าวกับบุคคลธรรมดาได้โดยไม่จำกัดประเภททรัพย์สินตั้งแต่เดือนมีนาคม 2551 เนื่องจากพิจารณาเห็นว่าเป็นการเพิ่มช่องทางให้ประชาชนสามารถนำทรัพย์สินที่มีอยู่มาเป็นหลักประกันเพื่อการหาเงินทุนในระบบได้ (Asset-Based Financing) โดยมีภาระดอกเบี้ยต่ำกว่าสินเชื่อส่วนบุคคล โดยได้กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ประกาศเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงซึ่งใช้คำนวณผลตอบแทนให้ผู้เช่าทราบ และเนื่องจากการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งเป็นธุรกรรมคล้ายการให้สินเชื่อ ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ควรบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสมเช่นเดียวกับการให้สินเชื่อ

การออกประกาศฉบับนี้เพื่ออ้างอิงอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ใดที่ได้รับการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจดังกล่าวแล้วให้ดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยไม่ต้องยื่นขออนุญาตใหม่อีก

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งตามข้อกำหนดในประกาศนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 1/2551 เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง ลงวันที่ 7 มีนาคม 2551 (หนังสือเวียนที่ ฟนส.(21) ว. 47/2551 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2551)

5. เนื้อหา

5.1 ในประกาศฉบับนี้

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า สงหาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ธนาคารพาณิชย์ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง

“ให้เช่าแบบลีสซิ่ง” หมายความว่า การให้เช่าทรัพย์สินในลักษณะที่ป็นสัญญาเช่าการเงิน(Financial Lease) โดยธนาคารพาณิชย์จัดหาทรัพย์สินตามความประสงค์ของผู้เช่ามาจากผู้ผลิต ผู้จำหน่าย หรือบุคคลอื่น หรือเป็นทรัพย์สินที่ยึดได้จากผู้เช่ารายอื่น เพื่อให้ผู้เช่าได้ใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินนั้น โดยผู้เช่ามีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาและซ่อมแซมทรัพย์สินที่เช่า ทั้งนี้ ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่าสิทธิในการซื้อทรัพย์สินที่เช่าขึ้นอยู่กับข้อตกลงของธนาคารพาณิชย์และผู้เช่า

“ให้เช่าซื้อ” หมายความว่า การให้เช่าซื้อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“ราคาสินค้า” หมายความว่า ราคาที่จะพึงซื้อขายทรัพย์สินที่ให้เช่ากันได้ ในท้องตลาด ด้วยเงินสด ณ วันทำสัญญา

“เงินลงทุน” หมายความว่า ผลรวมของราคาสินค้าและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ธนาคารพาณิชย์ต้องชำระเพื่อการได้มาซึ่งทรัพย์สิน เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษีอากร และค่าเบี้ยประกันภัย เป็นต้น โดยเงินลงทุนจะต้องมียอดลดลงตามจำนวนเงินที่ผู้เช่าผ่อนชำระเงินรายงวดตามสัญญาเช่า

“เงินรายงวด” หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้เช่าต้องชำระแก่ธนาคารพาณิชย์ ในแต่ละงวดซึ่งประกอบด้วยส่วนที่เป็นเงินต้นและดอกเบี้ยหรือดอกผลเช่าซื้อ

“เงินล่วงหน้า” หมายความว่า จำนวนเงินที่ผู้เช่าต้องชำระล่วงหน้าครั้งแรกเมื่อทำสัญญา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญา

“สัญญาเช่า” หมายความว่า สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาเช่าแบบลีสซิ่ง

“ผู้ให้เช่า” หมายความว่า ผู้ให้เช่าซื้อ หรือผู้ให้เช่าแบบลีสซิ่ง

“ผู้เช่า” หมายความว่า ผู้เช่าซื้อ หรือผู้เช่าแบบลีสซิ่ง

5.2 หลักการ

5.2.1 ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อ และให้เช่าแบบลีสซิ่ง ซึ่งเป็นธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ

อย่างไรก็ดี การประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งจะต้องไม่เป็นกร หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ หรือเป็นช่องทางในการตกแต่งบัญชี เช่นใน กรณีเจ้าของทรัพย์สินนำทรัพย์สินมาจำหน่ายให้ธนาคารพาณิชย์ และหลังจากนั้นทำการเช่า ทรัพย์สินนั้นจากธนาคารพาณิชย์ (Sale and Lease Back) โดยธนาคารพาณิชย์ประเมินราคาจำหน่าย ที่สูงเกินจริงเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้เช่า หรือในทางกลับกัน ธนาคารพาณิชย์เป็นเจ้าของทรัพย์สิน และได้ทำการ Sale and Lease Back โดยจำหน่ายทรัพย์สินให้ผู้ให้เช่ารายอื่นในราคาที่สูงเกินจริง เพื่อสร้างกำไรทางบัญชี หรือการประเมินราคาทรัพย์สินอย่างไม่เหมาะสม เป็นต้น

5.2.2 ธนาคารแห่งประเทศไทยมุ่งเน้นให้ธนาคารพาณิชย์บริหารความเสี่ยงของตนเอง โดยธนาคารพาณิชย์ต้องมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะธุรกรรม ทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อและให้เช่า แบบลีสซิ่ง รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ทั้งนี้ ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีนโยบายและ ระเบียบปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ รวมทั้งมีระบบงาน ระบบบริหารความเสี่ยง และระบบการ ควบคุมภายในที่สามารถรองรับการประกอบธุรกิจได้

5.2.3 การประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งมีความเสี่ยงในลักษณะเดียวกับการให้สินเชื่อทั่วไป ดังนั้น ธนาคารพาณิชย์ต้องคำนึงถึงการบริหารความเสี่ยงและคุณภาพของสินเชื่อ เช่น กระบวนการอนุมัติสินเชื่อที่มีมาตรฐานซึ่งจะต้องยึดถือรายได้ของลูกหนี้เป็นปัจจัยสำคัญ การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ และการประเมินมูลค่าของทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่งต้องมีหลักเกณฑ์อ้างอิงที่เชื่อถือได้ เป็นต้น โดยไม่มุ่งเน้นแต่เพียงการเพิ่มปริมาณของสินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์ที่ต้องการประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องมีความพร้อมในเรื่องจำนวนและคุณภาพของบุคลากร และระบบงานต่าง ๆ ได้แก่ ระบบการบริหารความเสี่ยง การวิเคราะห์สินเชื่อและทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง การติดตามและทวงถามหนี้ การบังคับขายทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง รวมไปถึงการจัดเก็บและประมวลผลข้อมูล

5.3 หลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ที่จะประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง ต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

5.3.1 มีฐานะการเงินและฐานะการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี สามารถกันเงินสำรองได้ครบถ้วน สามารถดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์และภาระผูกพันได้ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ตลอดจนสามารถดำรงอัตราส่วนทางการเงินอื่นใดที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการเป็นกรณีพิเศษ

5.3.2 ให้ความร่วมมือกับทางการในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการปรับบทบาทและรูปแบบสถาบันการเงิน โดยธนาคารพาณิชย์ที่มีสถาบันการเงินที่รับฝากเงินจากประชาชนอยู่ภายใต้กลุ่มธุรกิจเดียวกันมากกว่า ๑ แห่ง/รูปแบบ ต้องจัดทำแผนการควบกิจการรวมกิจการ ขายกิจการ คืนใบอนุญาต รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินจากสถาบันการเงินแห่งอื่น เพื่อการดำเนินการตามนโยบายสถาบันการเงิน ๑ รูปแบบ (One Presence) ตามแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

5.3.3 จัดทำแผนงานรองรับการประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานและเพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ แผนงานดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญอย่างน้อย ดังนี้

- (1) นโยบายและระเบียบปฏิบัติในการประกอบธุรกิจ
- (2) รายละเอียดของระบบการบริหารจัดการ ระบบบริหารความเสี่ยงระบบการควบคุมภายใน และระบบการจัดทำบัญชี รวมทั้งความพร้อมและคุณภาพของบุคลากร

(3) รายละเอียดของระบบบริหารความเสี่ยงต้องครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

- ระบบการวิเคราะห์สินเชื่อ เพื่อการกำหนดวงเงินสินเชื่อของลูกค้าและการกำหนดจำนวนเงินล่วงหน้าที่ลูกค้าต้องชำระที่มีกระบวนการเป็นมาตรฐาน โดยเฉพาะในการวิเคราะห์ ความสามารถในการชำระหนี้ต้องยึดถือรายได้ของลูกค้าเป็นปัจจัยสำคัญ รวมทั้งวิเคราะห์ถึงคุณภาพและสภาพคล่องของทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง

- การกำหนดประเภทของทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่งการกำหนดจำนวนเงินลงทุนสูงสุดสำหรับทรัพย์สินแต่ละประเภท และทรัพย์สินทุกประเภทรวมกัน โดยคำนึงถึงปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เช่น ตลาดรองสำหรับขายทรัพย์สิน การล้าสมัยของทรัพย์สิน เป็นต้น

- การบริหารทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง ซึ่งรวมถึงการจัดหาทรัพย์สิน การดำเนินการกับทรัพย์สินที่ยึดมา การติดตามและตรวจสอบสภาพทรัพย์สิน การประเมินมูลค่าทรัพย์สิน การประเมินมูลค่าซากของทรัพย์สิน จะต้องมีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินนั้น ธนาคารพาณิชย์จะใช้ผู้ประเมินราคาอิสระหรือผู้ประเมินราคาภายในก็ได้ โดยธนาคารพาณิชย์ต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานจรรยาบรรณและมาตรฐานการปฏิบัติงานซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการศึกษาวิชาการประเมินราคาสินทรัพย์

- ระบบการเรียกเก็บหนี้ และการติดตามทวงถามหนี้ที่สามารถเตือนให้ธนาคารพาณิชย์ทราบเมื่อลูกหนี้เริ่มมีปัญหาในการชำระหนี้หรือไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามข้อตกลง ตลอดจนกลยุทธ์ในการเรียกเก็บหนี้ในกรณีต่าง ๆ โดยให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติของธนาคารแห่งประเทศไทยในการติดตามทวงถามหนี้

- การจัดเก็บข้อมูล และการจัดทำรายงาน ตลอดจนระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสำหรับใช้ในการกำหนดและทบทวนนโยบายและแผนงานเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง

5.3.4 ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งต้องยื่นหนังสือแสดงความจำนงที่จะประกอบธุรกิจดังกล่าวที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารพาณิชย์ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence) ของแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินต้องให้การรับรองมาในหนังสือแสดงความจำนงดังกล่าวด้วยว่าจะปฏิบัติตามแผนการควบกิจการ รวมกิจการ ขายกิจการ คืนใบอนุญาตรับโอนสินทรัพย์และหนี้สินจากสถาบันการเงินแห่งอื่น เพื่อการดำเนินการตามนโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence) ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ความ

เห็นชอบ รวมทั้งเงื่อนไขต่าง ๆ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะกำหนดประกอบทำให้ความเห็นชอบ

ทั้งนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์จัดส่งหนังสือแสดงความจำนงไปที่สายกำกับสถาบันการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเมื่อธนาคารพาณิชย์ได้ยื่นหนังสือแสดงความจำนงแล้ว ให้มีผลเป็นการอนุญาตเมื่อพ้นกำหนด 30 วัน นับแต่วันที่ยื่นหนังสือดังกล่าว เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีข้อทักท้วงหรือให้ชี้แจงเพิ่มเติมเป็นลายลักษณ์อักษร โดยในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีข้อทักท้วงหรือให้ชี้แจงเพิ่มเติม ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์ได้รับอนุญาตเมื่อได้รับแจ้งการอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

5.3.5 การจัดทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเช่าแบบลีสซิ่งธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเช่าแบบลีสซิ่งกับผู้เช่าเป็นหนังสืออย่างน้อย 2 ฉบับ และมอบให้ผู้เช่าเก็บไว้เป็นหลักฐาน 1 ฉบับ โดยต้องระบุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าแต่ละประเภท ดังนี้

- (1) ประเภท ลักษณะ และอายุการใช้งานของทรัพย์สิน
- (2) ราคาเงินสด เงินลงทุน จำนวนเงินล่วงหน้า จำนวนเงินรายงวดและอัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณผลตอบแทน
- (3) รายละเอียดและวิธีการที่ใช้ในการคำนวณผลตอบแทน และจำนวนเงินรายงวด หากธนาคารพาณิชย์ใช้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) ในการคำนวณผลตอบแทน ให้ระบุอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีด้วย (Effective Interest Rate)
- (4) ระยะเวลาในการเช่า
- (5) วิธีการส่งมอบ การตรวจตรา การติดตั้งหรือติดตั้ง การเคลื่อนย้าย การสูญหาย ความเสียหาย ความชำรุดบกพร่อง การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินนั้น
- (6) การประกันภัย การรับค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยการค้ำประกัน
- (7) เงื่อนไขและสิทธิของผู้เช่าที่จะชำระค่าเช่าตามสัญญาคงเหลือสุทธิก่อนถึงกำหนด (ถ้ามี)
- (8) ค่าใช้จ่ายและค่าเบี่ยงปรับในกรณีต่าง ๆ
- (9) เงื่อนไขในการบอกเลิกสัญญา การสิ้นสุดของสัญญา และการยึดทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่ง
- (10) เงื่อนไขในการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินแก่ผู้เช่า
- (11) เงื่อนไขในการให้ผู้เช่าเช่าต่อหรือซื้อทรัพย์สินทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของทรัพย์สินด้วยราคาที่ตกลงกัน

เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่าและผู้เช่าใช้สิทธิซื้อทรัพย์สิน โดยได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินครบถ้วนตามสัญญาเช่าแล้ว ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการตามที่จำเป็นโดยไม่ชักช้าเพื่อให้ผู้เช่ามีสิทธิในทรัพย์สินอย่างบริบูรณ์เช่น จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงชื่อเจ้าของทรัพย์สิน เป็นต้น

นอกจากนั้น เนื่องจากการให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และการให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2543 และประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2544 ดังนั้น ในการให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์ และการให้เช่าซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดทำสัญญาเช่าซื้อให้เป็นไปตามประกาศดังกล่าว ตลอดจนหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาประกาศกำหนดด้วย

5.3.6 การประกาศเผยแพร่อัตราดอกเบี้ยในการคำนวณผลตอบแทน ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าใช้จ่าย และค่าธรรมเนียมใด ๆ

(1) ให้ธนาคารพาณิชย์เปิดเผยประกาศอัตราดอกเบี้ยในการคำนวณผลตอบแทน ค่าปรับ ค่าบริการ ค่าใช้จ่าย และค่าธรรมเนียมใด ๆ ในการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง ไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานทุกแห่งภายในวันเดียวกับที่ธนาคารพาณิชย์ประกาศหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียด รวมทั้งให้เผยแพร่ข้อมูลข้างต้นไว้ในเว็บไซต์ (Website) ของธนาคารพาณิชย์ก่อนวันที่รายละเอียดดังกล่าวมีผลใช้บังคับ หากธนาคารพาณิชย์ใช้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) ในการคำนวณผลตอบแทนให้ระบุอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงต่อปีด้วย (Effective Interest Rate)

(2) ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อกำหนด อัตราค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่าย ค่าปรับ วิธีการคำนวณ และเงื่อนไขต่าง ๆ ของสัญญา ให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยส่วนลด ค่าบริการต่าง ๆ และเบี้ยปรับสำหรับธนาคารพาณิชย์

5.3.7 การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ

(1) ธนาคารพาณิชย์ต้องให้ความสำคัญกับการลดความเสี่ยงต่อการเสียหายของทรัพย์สินที่ให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่ง และควรจัดให้มีประกันภัยทรัพย์สินดังกล่าวโดยธนาคารพาณิชย์เป็นผู้รับประกันภัยตามความจำเป็นและเหมาะสม ทั้งนี้ ในการทำประกันภัยธนาคารพาณิชย์ต้องคำนึงถึงประเภททรัพย์สิน ยอดเงินลงทุนในทรัพย์สิน โอกาสในการเกิดความเสียหายของทรัพย์สิน และค่าซ่อมแซมกรณีทรัพย์สินได้รับความเสียหาย เป็นต้น

(2) ในการคำนวณจำนวนเงินสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์ยกเว้นธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถลงทุนในทรัพย์สินเพื่อให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งให้นับรวมกับธุรกรรมการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพันหรือการทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อประเภทอื่น เพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือแก่บุคคลหลายคนรวมกันในโครงการหนึ่งโครงการใด หรือเพื่อใช้ในวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ซึ่งเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์นั้น

สำหรับกรณีของธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยในการคำนวณจำนวนเงินสูงสุดที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถลงทุนในทรัพย์สินเพื่อให้เช่าซื้อหรือให้เช่าแบบลีสซิ่งแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ให้ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยนับรวมกับธุรกรรมการให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพันหรือการทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อประเภทอื่น เพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือโครงการหนึ่ง โครงการใด เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินกว่าที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อยสามารถทำได้ตามที่กำหนดไว้ในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่สถาบันการเงินให้สินเชื่อ ลงทุน ก่อภาระผูกพัน หรือทำธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือโครงการหนึ่งโครงการใดกับเงินกองทุน

(3) ในการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงของลูกหนี้ตามสัญญาเช่าเพื่อดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์และภาระผูกพัน การจัดชั้นลูกหนี้ตามสัญญาเช่าและการกันสำรอง รวมทั้งการระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้จากการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลีสซิ่งให้ธนาคารพาณิชย์ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

(4) ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับทรัพย์สินกลับคืนมาเนื่องจากสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือเนื่องจากยึดมาจากผู้เช่า ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการจำหน่ายหรือให้เช่าทรัพย์สินนั้นต่อภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือนับแต่วันที่ยึดมา หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้วธนาคารพาณิชย์ ยังไม่สามารถจำหน่ายหรือให้เช่าทรัพย์สินนั้นต่อได้ ธนาคารพาณิชย์ต้องกันเงินสำรองสำหรับทรัพย์สินนั้น โดยให้ทยอยกันเงินสำรองทุกงวด 6 เดือน ในอัตรางวดละไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของมูลค่าทรัพย์สินนั้น ณ วันสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือวันที่ยึดมา

หากปรากฏว่าทรัพย์สินที่ได้รับกลับคืนมานั้นเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสูญหรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน ให้ธนาคารพาณิชย์ดำเนินการตัดทรัพย์สินนั้นออกจากบัญชีหรือกันเงินสำรองให้ครบถ้วนทันทีตามประกาศที่กล่าวด้วย โดยในกรณีทรัพย์สินนั้นเข้าข่ายเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ ให้ธนาคารพาณิชย์กันเงินสำรองเป็นจำนวนที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ

ระหว่างเงินสำรองที่ได้ทยอยกันไปแล้วตามวิธีการที่กล่าวในวรรคแรกกับเงินสำรองที่ต้องกันสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญตามประกาศที่กล่าว

ในกรณีที่ทรัพย์สินที่ได้รับกลับคืนมานั้น มีอายุการใช้งานเหลือน้อยกว่า 2 ปี และธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถจำหน่ายหรือให้เช่าต่อได้ภายใน 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือวันที่ยึดมา ให้ธนาคารพาณิชย์กักเงินสำรองสำหรับทรัพย์สินนั้นทั้งจำนวนทันทีเมื่อครบระยะเวลา 6 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือวันที่ยึดมา

5.3.8 การจัดทำบัญชีและรายงาน

(1) ธนาคารพาณิชย์ต้องตรวจสอบดูแลให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชีกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

(2) ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีข้อมูลและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งไว้ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา

5.3.9 ห้ามมิให้ธนาคารพาณิชย์กระทำการดังนี้

(1) จัดหาทรัพย์สินโดยที่ยังไม่ได้ตกลงทำสัญญาเช่าทรัพย์สินนั้นกับผู้ใดหรือจัดหาทรัพย์สินในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดหรือสูงกว่าราคาต่ำสุดที่พึงจัดหาได้

(2) นำทรัพย์สินที่ให้เช่าไปทำนิติกรรมกับบุคคลใดอันก่อให้เกิดภาระแก่ทรัพย์สินนั้น เว้นแต่ในกรณีจำเป็น โดยได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

(3) ให้ผู้เช่านำทรัพย์สินไปให้เช่าช่วง ยกเว้นในกรณีที่ผู้เช่าเป็นผู้ประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินเป็นทางค้าปกติ

5.3.10 กรณีที่เจ้าของทรัพย์สินนำทรัพย์สินมาขายและเช่ากลับคืน (Sale and Lease Back)

(1) ธนาคารพาณิชย์ต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับการประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งดังกล่าวข้างต้น

(2) ในการรับซื้อทรัพย์สินและให้เช่ากลับคืน ธนาคารพาณิชย์ต้องดำเนินการให้มีการประเมินราคาทรัพย์สินที่จะรับซื้อและให้เช่ากลับคืนดังนี้

(ก) ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดให้มีการประเมินราคาทรัพย์สินที่จะรับซื้อและให้เช่ากลับคืน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์หรือคณะผู้บริหาร ที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของธนาคารพาณิชย์

อย่างไรก็ดีธนาคารพาณิชย์ต้องประเมินราคาทรัพย์สินอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้เกิดการตกแต่งบัญชี หรือการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขายและเช่ากลับคืน

(ข) ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่มีความชำนาญหรือทรัพย์สินไม่มีราคาประเมินในตลาดรองเพื่อการอ้างอิง เช่น เครื่องจักร เครื่องบิน และเรือ เป็นต้น ธนาคารพาณิชย์ควรใช้ผู้ประเมินอิสระภายนอกในการประเมินราคาทรัพย์สินที่จะรับซื้อและให้เช่ากลับคืนประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ขายและเช่ากลับคืนในการตกแต่งบัญชี เช่น การรับซื้อทรัพย์สินในราคาที่สูงเกินจริง

5.3.11 การพักหรือเพิกถอนการอนุญาตประกอบธุรกิจ

ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจพักหรือสั่งเพิกถอนการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลีสซิ่งได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ธนาคารพาณิชย์ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดข้างต้น
- (2) ธนาคารพาณิชย์ไม่ดำเนินการตามแผนการควบกิจการ รวมกิจการ ขายกิจการ คืนใบอนุญาต รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินจากสถาบันการเงินแห่งอื่นเพื่อการดำเนินการตามนโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence) ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ
- (3) ธนาคารพาณิชย์ไม่ดำเนินการตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดประกอบการให้ความเห็นชอบแผนการควบกิจการ รวมกิจการ ขายกิจการ คืนใบอนุญาต รับโอนสินทรัพย์และหนี้สินจากสถาบันการเงินแห่งอื่นเพื่อการดำเนินการตามนโยบายสถาบันการเงิน 1 รูปแบบ (One Presence)
- (4) กรณีอื่น ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่ากระทบกับความปลอดภัยหรือความผาสุกของประชาชน

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2551

ธาริษา วัฒนเกส

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาคผนวก ง

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง เงื่อนไขในการอนุญาตให้บริษัทเงินทุน
ประกอบกิจการให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่ง
ประกาศใช้วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2534

ประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง เงื่อนไขในการอนุญาตให้บริษัทเงินทุนประกอบกิจการ
ให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่ง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๖) วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้บริษัทเงินทุนประกอบกิจการให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“การให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่ง” หมายความว่า การให้เช่าทรัพย์สินที่ผู้ให้เช่าจัดหาจากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่าย หรือทรัพย์สินซึ่งยึดได้จากผู้เช่ารายอื่น เพื่อให้ผู้เช่าได้ใช้ประโยชน์ในกิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการบริการอย่างอื่นเป็นทางค้าปกติ โดยผู้เช่ามีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาและซ่อมแซมทรัพย์สินที่เช่า ทั้งนี้ ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้แต่ผู้เช่ามีสิทธิที่จะซื้อหรือเช่าทรัพย์สินนั้นต่อไปในราคาหรือค่าเช่าที่ได้ตกลงกัน

“ให้เช่า” หรือ “เช่า” หมายความว่า ให้เช่าหรือเช่าในธุรกิจลิสซิ่ง

“ทรัพย์สิน” หมายความว่า ทรัพย์สินที่ให้เช่าแบบลิสซิ่ง

“ราคาเงินสด” หมายความว่า ราคาที่จะพึงซื้อขายทรัพย์สินที่ให้เช่ากันได้ในท้องตลาดด้วยเงินสด ณ วันทำสัญญาเช่า

“เงินลงทุน” หมายความว่า ผลรวมของราคาเงินสดและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่บริษัทเงินทุนต้องชำระเพื่อการค้าซึ่งทรัพย์สิน เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษีอากร และค่าเบี้ยประกันภัยเป็นต้น

“เงินล่วงหน้า” หมายความว่า เงินที่ผู้เช่าต้องชำระล่วงหน้าครั้งแรกเมื่อทำสัญญาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของราคาค่าเช่าตามสัญญาต่างหากจากค่าเช่ารายงวด

ข้อ ๒ บริษัทเงินทุนใดประสงค์จะประกอบกิจการให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งให้ขออนุญาตต่อรัฐมนตรีโดยยื่นคำขอต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ รัฐมนตรีจะพิจารณาอนุญาตเฉพาะบริษัทเงินทุนที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบริษัทที่มีฐานะการเงินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีเงินกองทุนสุทธิไม่ต่ำกว่าห้าร้อยล้านบาท และมีสินทรัพย์รวมสุทธิไม่ต่ำกว่าห้าพันล้านบาท

(๒) เป็นบริษัทที่มีฐานะการดำเนินงานดี โดยพิจารณาจากฐานะสภาพคล่องความสามารถในการชำระหนี้ คุณภาพของสินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไรติดต่อกันไม่น้อยกว่าห้าปีหลังสุดก่อนยื่นคำขอ

(๓) เป็นบริษัทที่มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานในอดีตของบริษัท ประกอบกับประวัติและความสามารถของผู้บริหาร

(๔) เป็นบริษัทที่มีการจัดการที่รอบคอบและเชื่อถือได้ มีระบบบัญชีตามมาตรฐานทั่วไป มีระบบการควบคุมภายในที่ดีและมีการติดตามหนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) เป็นบริษัทที่ให้ความร่วมมือหรือให้ความช่วยเหลือตามนโยบายของทางการเป็นอย่างดี และปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายและคำสั่งของทางการอย่างเคร่งครัดตลอดเวลาที่ผ่านมา

ข้อ ๓ จำนวนเงินลงทุนที่บริษัทเงินทุนลงทุนในทรัพย์สินเพื่อการให้เช่าแบบลิสซิ่งแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เมื่อรวมกับ

(๑) จำนวนเงินที่บริษัทเงินทุนให้กู้ยืมแก่บุคคลนั้น และหรือลงทุนในกิจการของบุคคลนั้น

(๒) จำนวนเงินที่บริษัทเงินทุนค้ำประกัน รับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตัวเงินเพื่อบุคคลนั้น และ

(๓) จำนวนเงินที่บริษัทเงินทุนจ่ายไปตามภาระผูกพันตาม (๒) เมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินร้อยละห้าสิบของเงินกองทุนของบริษัทเงินทุนนั้น ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้

บุคคลตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนตามความในมาตรา ๓๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ศ. ๒๕๒๖

ข้อ ๔ จำนวนเงินลงทุนสูงสุดที่บริษัทเงินทุนลงทุนในทรัพย์สินเพื่อการให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่ง รวมกันทั้งสิ้นในขณะใดขณะหนึ่งต้องไม่เกินสี่เท่าของเงินกองทุนของบริษัทเงินทุนนั้น

ข้อ ๕ ให้บริษัทเงินทุนถือปฏิบัติในการให้เช่าดังต่อไปนี้

(๑) สัญญาเช่าต้องทำเป็นหนังสือและมีข้อกำหนดว่าผู้เช่าเพียงฝ่ายเดียวจะบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดไม่ได้

(๒) ราคาเช่าตามสัญญาต้องไม่เกินเงินลงทุนในทรัพย์สินและผลประโยชน์ที่บริษัท
เงินทุนเรียกเก็บ

(๓) กำหนดระยะเวลาในการให้เช่า และหลักเกณฑ์ วิธีการต่ออายุสัญญาเช่า(ถ้ามี)

กำหนดระยะเวลาในการให้เช่าตามวรรคหนึ่งต้องมีกำหนดระยะเวลาการให้เช่า
ทรัพย์สินตั้งแต่สามปีขึ้นไปแต่ต้องไม่เกินอายุการใช้งานของทรัพย์สินที่ผู้ผลิตทรัพย์สินนั้นรับรอง
หรือกำหนดหรือไม่เกินสิบปีแล้วแต่ระยะเวลาใดจะน้อยกว่า เว้นแต่ทรัพย์สินที่ให้เช่าเป็นทรัพย์สิน
ที่ยึดมาจากผู้เช่ารายอื่นกำหนดระยะเวลาในการให้เช่าอาจไม่ถึงสามปีก็ได้

(๔) ต้องจัดให้ผู้เช่าชำระเงินล่วงหน้าทันทีที่ทำสัญญาเช่าเป็นจำนวนเงินไม่ต่ำกว่าร้อยละ
สิบของเงินลงทุนในทรัพย์สิน ต่างหากจากการชำระเงินค่าเช่าในงวดต่อ ๆ ไป

การชำระเงินล่วงหน้าดังกล่าว บริษัทเงินทุนจะให้ผู้เช่าชำระแก่ผู้จำหน่ายทรัพย์สินนั้น
โดยตรงก็ได้ แต่บริษัทเงินทุนต้องมีหลักฐานแสดงการชำระเงินหรือสำเนาหลักฐานดังกล่าวไว้

(๕) ทรัพย์สินที่ให้เช่าต้องมีราคาเงินสดไม่ต่ำกว่าห้าแสนบาทต้องเป็นทรัพย์สิน
ประเภททุนเฉพาะเครื่องจักรหรือเครื่องมือใหม่ที่มีราคาซื้อขายแน่นอน สามารถสอบทานได้ ซึ่งใช้
ในการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรือกิจการบริการอย่างอื่นเท่านั้น และต้องไม่ใช่
ทรัพย์สินที่โดยสภาพของสินทรัพย์นั้นไม่สามารถนำไปให้ผู้อื่นเช่าได้อีก

(๖) ต้องจัดให้มีการประกันภัยทรัพย์สินที่ให้เช่าเต็มมูลค่าของทรัพย์สินนั้น โดยบริษัท
เงินทุนเป็นผู้รับประกันผลประโยชน์ตลอดอายุสัญญาเช่า

(๗) การเรียกค่าปรับจากผู้เช่าในกรณีที่ผู้เช่าผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าในงวดใดงวดหนึ่ง
ต้องระบุไว้ชัดเจนในสัญญาเช่า แต่ค่าปรับดังกล่าวเมื่อคิดเป็นอัตราส่วนกับยอดเงินและระยะเวลาที่
ผิดนัดแล้วต้องไม่เกินกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมที่บริษัทเงินทุนสามารถเรียกได้ตามกฎหมาย
ในขณะที่ทำสัญญาเช่า

(๘) การบอกเลิกสัญญา เมื่อผู้เช่าผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าสองงวดติด ๆ กัน หรือเมื่อผู้เช่า
กระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญ บริษัทเงินทุนต้องแจ้งการบอกเลิกสัญญาพร้อมด้วยเหตุผล
เป็นหนังสือให้ผู้เช่าทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้เช่าได้รับหนังสือดังกล่าว
ในหนังสือบอกเลิกสัญญานั้นให้ระบุด้วยว่าหากผู้เช่าชำระค่าเช่างวดที่ค้างชำระ หรือแก้ไขการผิด
สัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญดังกล่าว แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอก
เลิกสัญญา การบอกเลิกสัญญานั้นเป็นอันระงับไป

ในกรณีที่ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าสองงวดติดต่อกัน หรือกระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วน
สำคัญ หากผู้เช่าชำระค่าเช่างวดที่ค้างชำระเงินรายงวดที่ค้างชำระหรือแก้ไขการผิดสัญญาในข้อที่

เป็นส่วนสำคัญ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกเลิกสัญญา ให้การบอกเลิกสัญญานั้นเป็นอันระงับไป

(๕) ต้องยินยอมให้ผู้เช่าโอนสิทธิและหน้าที่ตามสัญญาเช่าให้แก่บุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติที่จะเป็นผู้เช่าได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศนี้ ทั้งนี้ กำหนดระยะเวลาการเช่าต้องไม่เกินระยะเวลาที่คงเหลืออยู่ตามสัญญาเช่าเดิม และห้ามมิให้ผู้เช่านำทรัพย์สินที่เช่าไปให้เช่าช่วง

(๑๐) ให้แนบหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคำนวณค่าเช่าที่บริษัทเงินทุนเรียกเก็บและส่วนลดที่ผู้ให้เช่าจะลดให้แก่ผู้เช่าในกรณีที่ผู้เช่าจะชำระราคาค่าเช่าตามสัญญาคงเหลือสุทธิก่อนถึงกำหนดไว้กับคู่มือสัญญาเช่าที่มอบให้ผู้เช่า

(๑๑) ระบุค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้เช่าจะต้องจ่ายนอกเหนือจากค่าเช่าตามสัญญาเช่า (ถ้ามี)

(๑๒) เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่า หากผู้เช่าใช้สิทธิในการซื้อทรัพย์สินที่เช่าและได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินครบถ้วนตามสัญญาเช่าแล้ว บริษัทเงินทุนต้องโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าโดยพลัน

(๑๓) ทรัพย์สินที่บริษัทเงินทุนเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์เมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่าหรือยึดมาจากผู้เช่ารายอื่น บริษัทเงินทุนต้องจำหน่ายหรือให้แก่บุคคลอื่นเช่าต่อภายในสามเดือน นับแต่วันที่สิ้นสุดสัญญาเช่าหรือนับแต่วันที่ยึดมา หรือตามที่ได้รับผ่อนผันจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ข้อ ๖ ให้บริษัทเงินทุนกำหนดโดยชัดแจ้งในสัญญาเช่าเกี่ยวกับเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ประเภท ชนิด ลักษณะ และอายุของทรัพย์สิน

(๒) ราคาเงินสด ค่าเช่าตามสัญญา จำนวนเงินค่าเช่ารายงวด การชำระค่าเช่ารายงวด และการชำระเงินล่วงหน้า

(๓) กำหนดระยะเวลาในการเช่า และการต่ออายุสัญญาเช่า (ถ้ามี)

(๔) การส่งมอบ การตรวจตรา การติดตั้งหรือติดตั้ง การเคลื่อนย้าย การสูญหาย ความเสียหาย ความชำรุดบกพร่อง การบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายอื่น และการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สินนั้น

(๕) การประกันภัย การรับค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย

(๖) การค้ำประกัน (ถ้ามี)

(๗) สิทธิของผู้เช่าที่จะชำระราคาค่าเช่าตามสัญญาคงเหลือสุทธิก่อนถึงกำหนดและส่วนลดที่ผู้ให้เช่าจะลดให้แก่ผู้เช่าในกรณีเช่นว่านี้

(๘) การผัดผ่อนไม่ชำระค่าเช่า การคิดเบี้ยปรับ และการโอนสิทธิของผู้เช่า

(๙) เขตอำนาจศาลที่ผู้เช่าและผู้ให้เช่าตกลงกันว่าเมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นจะเสนอคำฟ้องต่อศาลใด

(๑๐) วิธีการคำนวณผลประโยชน์ที่บริษัทเงินทุนเรียกเก็บอย่างชัดเจน

- (๑๑) การบอกเลิกสัญญาเช่าของผู้ให้เช่าและผู้เช่า
- (๑๒) เงื่อนไขในการให้ผู้เช่าเช่าต่อหรือซื้อทรัพย์สินทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของทรัพย์สินด้วยค่าเช่าหรือราคาที่ตกลงกัน โดยคำนึงถึงเงินที่จ่ายไปแล้วในรูปเงินล่วงหน้าและค่าเช่า
- ข้อ ๗ ห้ามมิให้บริษัทเงินทุนกระทำการดังต่อไปนี้
- (๑) ให้เช่าทรัพย์สินแก่ผู้เช่าที่เป็นผู้จำหน่ายทรัพย์สินนั้น โดยมีได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในการอนุญาตนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ไว้ด้วยก็ได้
- (๒) จัดหาทรัพย์สิน โดยที่ยังไม่ได้ตกลงทำสัญญาเช่าทรัพย์สินนั้นกับผู้ใด หรือจัดหาทรัพย์สินในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดหรือสูงกว่าราคาค่าสุดที่พึงจัดหาได้
- (๓) ให้เช่าทรัพย์สินแก่ผู้เช่าที่มีชนิตบุคคล
- (๔) ให้เช่าทรัพย์สินแก่ผู้เช่าที่มีหนี้สินสูงเกินกว่าห้าเท่าของทุนจดทะเบียน ซึ่งชำระแล้ว หรือเงินกองทุนของผู้เช่า เว้นแต่จะมีหลักทรัพย์และหรือบุคคลที่พึงเชื่อถือเป็นผู้ค้ำประกันการเช่านั้น
- (๕) ให้เช่าทรัพย์สินที่ผ่านการใช้งานมาแล้วไม่ว่าทรัพย์สินดังกล่าวจะได้รับการปรับปรุงให้มีลักษณะคล้ายของใหม่หรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ เว้นแต่จะเป็นทรัพย์สินซึ่งยึดมาจากผู้เช่ารายอื่นของบริษัทเงินทุนนั้น หรือเป็นทรัพย์สินที่ให้เช่าอันเนื่องมาจากการต่ออายุสัญญา
- (๖) ยินยอมให้ผู้เช่าเพียงฝ่ายเดียวบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนครบกำหนด
- ข้อ ๘ ประกาศนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๓๔

สุธี สิงห์แสน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ภาคผนวก จ

**ประกาศนายทะเบียน เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตให้บริษัท
ประกันชีวิตประกอบธุรกิจให้เข้าทรัพย์สินแบบลิสซิง ประกาศใช้วันที่**

21 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

ประกาศนายทะเบียน
เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตให้บริษัทประกันชีวิต
ประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่ง (Leasing)

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๓ (๒๒) และข้อ ๒๘ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันชีวิต ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ นายทะเบียนประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตให้บริษัทประกันชีวิต ประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่ง (Leasing) ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บริษัทที่จะขออนุญาตประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่ง ต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย ดังนี้

๑.๑ มีเงินกองทุนส่วนเกินไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ล้านบาท

๑.๒ มีกำไรสุทธิจากผลการดำเนินงานไม่น้อยกว่าสองปีติดต่อกันก่อนวันยื่นคำขออนุญาต

๑.๓ มีสินทรัพย์สภาพคล่องเพียงพอที่จะจ่ายเงินตามสัญญาประกันภัยที่ยังมีภาระผูกพันอยู่สำหรับปีที่ล่วงมาแล้ว ๒ ปี และในอีก ๒ ปีข้างหน้าเป็นอย่างน้อย

๑.๔ มีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง และเคร่งครัดตามกฎหมายเกี่ยวกับการประกันชีวิต

ข้อ ๒ บริษัทที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑ หากประสงค์จะประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่ง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยเอกสาร ดังต่อไปนี้

๒.๑ แผนการดำเนินธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่งของบริษัท

๒.๒ ร่างสัญญาเช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่งของบริษัท

๒.๓ หลักเกณฑ์ของบริษัทเกี่ยวกับการวิเคราะห์เครดิตและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า

๒.๔ คู่มือการปฏิบัติงานของบริษัทเกี่ยวกับธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่ง

๒.๕ ระเบียบการปฏิบัติงานของบริษัทเกี่ยวกับการให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่ง

หากบริษัทมีคุณสมบัติครบถ้วน และนายทะเบียนเห็นสมควร ให้นายทะเบียนออกหนังสืออนุญาตให้บริษัทประกอบธุรกิจดังกล่าวได้

ข้อ ๓ เมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนแล้ว บริษัทจะทำสัญญาให้เช่าทรัพย์สินแบบ리스ซิ่ง ได้ต่อเมื่อบริษัทมีการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพียงพอสำหรับความผูกพันตามสัญญาประกันภัย

การคำนวณสินทรัพย์สภาพคล่องตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาจากรายงานประจำเดือน
ก่อนหน้าทำสัญญาเช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งไม่เกิน ๒ เดือน

ข้อ ๔ นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สิน
แบบลิสซิ่งได้ เมื่อปรากฏแก่นายทะเบียนว่า บริษัท

๔.๑ ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑

๔.๒ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

๔.๓ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งที่กำหนดไว้ใน
ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันชีวิต ลงวันที่
๒๕ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

๔.๔ ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สิน
แบบลิสซิ่ง หรือ

๔.๕ ประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งแล้วทำให้เกิดหรืออาจทำให้เกิดความ
เสียหายต่อบริษัท ผู้เอาประกันภัย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง

เมื่อนายทะเบียนสั่งเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคก่อนแล้ว สิทธิในการ ประกอบธุรกิจ
ให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งของบริษัทเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่ถูกลงสั่งเพิกถอน เว้นแต่สัญญาให้
เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งที่ยังไม่สิ้นสุดลงให้บริษัทคงผูกพันต่อไปตามอายุสัญญาที่เหลืออยู่

ข้อ ๕ บริษัทที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้ประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบ
ลิสซิ่งอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ ให้บริษัทประกอบธุรกิจดังกล่าวได้ต่อไปอีกหนึ่งปี
นับแต่วันที่คำสั่งนี้มีผลใช้บังคับ

หากบริษัทตามวรรคหนึ่ง ประสงค์จะประกอบธุรกิจให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งต่อไป
ให้ยื่นคำขออนุญาตใหม่ตามประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕

พจนีย์ ชนวรานิช

อธิบดีกรมการประกันภัย

นายทะเบียน

ภาคผนวก ฉ
ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 58 พ.ศ.2515

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๕๘

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า การควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชนอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดกระทรวง เจ้าหน้าที่รักษาการตามกฎหมายดังกล่าว สมควรปรับปรุงรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกันเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติ อนึ่ง ปรากฏว่าในขณะนี้ได้มีผู้ประกอบการรับรองหรือรับซื้อตัวเงิน กิจการจัดหาเงินทุนเพื่อบุคคลอื่น และกิจการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ รวมทั้ง การเป็นตัวแทนหรือนายหน้าของกิจการดังกล่าวมากยิ่งขึ้น และกิจการเหล่านี้มีลักษณะเป็นกิจการค้าขายซึ่งกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนได้ แต่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตามกฎหมายดังกล่าวที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ยังไม่มีบทบัญญัติควบคุมการประกอบกิจการดังกล่าวข้างต้น สมควรกำหนดการควบคุมกิจการนั้นไว้ในกฎหมายที่ปรับปรุงใหม่เสียด้วยในคราวเดียวกัน หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พุทธศักราช ๒๔๗๑

(๒) พระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๕

(๓) พระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕

(๔) พระราชบัญญัติกำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ พุทธศักราช ๒๔๗๖

(๕) พระราชบัญญัติกำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๔

(๖) พระราชบัญญัติกำหนดกระทรวงเจ้าหน้าที่รักษาการตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๕

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่บัญญัติไว้แล้วในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

ข้อ ๒ ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีหรือผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย แต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงของกระทรวงที่มีอำนาจและหน้าที่ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

ข้อ ๓ กิจการดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค

(๑) การรถไฟ

(๒) การรถราง

(๓) การขุดคลอง

(๔) การเดินอากาศ

(๕) การประปา

(๖) การชลประทาน

(๗) การไฟฟ้า

(๘) การผลิตเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายก๊าซโดยระบบเส้นท่อไปยังอาคารต่าง ๆ

(๙) บรรดากิจการอื่นอันกระทบกระเทือนถึงความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกา

การตราพระราชกฤษฎีกาตาม (๙) ให้กำหนดกระทรวงผู้มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการนั้นด้วย

ข้อ ๔ ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานจากรัฐมนตรี

ข้อ ๕ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดดังระบุไว้ต่อไปนี้ หรือกิจการอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน ให้เป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

(๑) การประกันภัย

(๒) การคลังสินค้า

(๓) การธนาคาร

(๔) การออมสิน

(๕) เครดิตฟองซิเอร์

(๖) การรับรองหรือรับซื้อตั๋วเงิน

(๗) การจัดหาซึ่งเงินทุนแล้วให้ผู้อื่นกู้เงินนั้น หรือเอาเงินนั้นซื้อหรือซื้อลดซึ่งตั๋วเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นหรือตราสารการเครดิต

(๘) การซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนตราสารแสดงสิทธิในหนี้หรือทรัพย์สิน เช่น พันธบัตร หุ้น หุ้นกู้ หรือตราสารพาณิชย์ หรือการทำหน้าที่เป็นตัวแทน นายหน้า ผู้จัดการ หรือผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในตราสารดังกล่าว หรือการจัดให้มีตลาดหรือสถานที่อันเป็นศูนย์กลาง การซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนตราสารดังกล่าว

การประกาศตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดประเภทหรือลักษณะของกิจการด้วยก็ได้

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ ๓ หรือข้อ ๕ การประกอบกิจการดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกิจการนั้น

ข้อ ๗ ในการอนุญาตหรือให้สัมปทานตามข้อ ๔ และข้อ ๕ รัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ตามที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อความปลอดภัยหรือผาสุกของประชาชนไว้ด้วยก็ได้

เงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมก็ได้ แต่ต้องกำหนดระยะเวลาการใช้บังคับเงื่อนไขที่แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมตามที่รัฐมนตรีเห็นสมควร

ข้อ ๘ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการดังต่อไปนี้ หรือกิจการที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน

(๑) การธนาคาร

(๒) การออมสิน

(๓) เครดิตฟองซิเอร์

(๔) การรับรองหรือรับซื้อตั๋วเงิน

(๕) การจัดหาซึ่งเงินทุนแล้วให้ผู้อื่นกู้เงินนั้น หรือเอาเงินนั้นซื้อหรือซื้อลดซึ่งตั๋วเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่น หรือตราสารการเครดิต

(๖) การซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนตราสารแสดงสิทธิในหนี้หรือทรัพย์สิน เช่น พันธบัตร หุ้น หุ้นกู้ หรือตราสารพาณิชย์ หรือการทำหน้าที่เป็นตัวแทน นายหน้า ผู้จัดการ หรือผู้ให้

คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในตราสารดังกล่าว หรือการจัดให้มีตลาดหรือสถานที่อันเป็นศูนย์กลาง การซื้อ ขาย หรือแลกเปลี่ยนตราสารดังกล่าว

ข้อ ๕ ให้กระทรวงคมนาคมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการการรถไฟและการเดินอากาศ

ข้อ ๑๐ ให้กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการการชลประทาน และการขุดคลอง

ข้อ ๑๑ ให้กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการการรกร้าง การประกบการไฟฟ้า และการผลิตเพื่อจำหน่ายหรือจำหน่ายก๊าซ โดยระบบเส้นท่อไปยังอาคารต่าง ๆ

ข้อ ๑๒ ให้กระทรวงเศรษฐการมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับกิจการประกันภัยและการคลังสินค้า หรือกิจการที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน

ข้อ ๑๓ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติกิจการที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของกระทรวงตามที่กำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้หรือพระราชกฤษฎีกาแล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาจมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังมีอำนาจและหน้าที่ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ได้

เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติกิจการตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบกิจการตามที่ระบุไว้ในข้อ ๓ หรือข้อ ๕ ในระหว่างเวลาทำการเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบกิจการและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการอำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามสมควร

ข้อ ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อ ๔ หรือข้อ ๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๑๗ ผู้ได้รับอนุญาตหรือได้รับสัมปทานตามข้อ ๔ หรือผู้ได้รับอนุญาตตามข้อ ๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดตามข้อ ๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท และในกรณีที่เป็นการผิดต่อเนื่องกัน ให้ปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังทำการฝ่าฝืนอยู่

ข้อ ๑๘ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๑๙ บรรดาเงื่อนไขที่รัฐบาลได้กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือสุขภาพแห่งสาธารณชน และใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ คงใช้บังคับได้ต่อไป

ข้อ ๒๐ ใบอนุญาตหรือสัมปทานให้ประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภคตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือสุขภาพแห่งสาธารณชน ซึ่งได้ออกให้ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

ข้อ ๒๑ ให้ถือว่ากิจการการประกันภัย การคลังสินค้า การออมสิน เครดิตฟองซิเอร์ เป็นกิจการที่รัฐมนตรีได้ประกาศตามข้อ ๕ แล้ว

ให้ใบอนุญาตประกอบกิจการตามวรรคหนึ่ง ซึ่งได้ออกให้ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ

ข้อ ๒๒ เมื่อรัฐมนตรีได้ประกาศให้กิจการตามข้อ ๕ เป็นกิจการที่ต้องขออนุญาตเพิ่มขึ้นจากที่ได้ประกาศไว้แล้ว ผู้ซึ่งประกอบกิจการอยู่ในวันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ถ้าประสงค์จะประกอบกิจการต่อไป ให้ยื่นคำขอรับอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ภายในหกสิบวัน นับแต่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เมื่อได้ยื่นคำขอรับอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แล้ว ให้ดำเนินกิจการต่อไปได้จนกว่าผู้อนุญาตได้แจ้งให้ทราบถึงการไม่อนุญาต

ข้อ ๒๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๒๔ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๑๓๑ ในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ให้แก้ไขคำว่า “กระทรวงมหาดไทย” เป็น “กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการประปา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับ การโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ภาคผนวก ข

Unidroit Convention on International Financial Leasing

**UNIDROIT CONVENTION ON
INTERNATIONAL FINANCIAL LEASING**

(Ottawa, 28 May 1988)

THE STATES PARTIES TO THIS CONVENTION,

RECOGNISING the importance of removing certain legal impediments to the international financial leasing of equipment, while maintaining a fair balance of interests between the different parties to the transaction,

AWARE of the need to make international financial leasing more available,

CONSCIOUS of the fact that the rules of law governing the traditional contract of hire need to be adapted to the distinctive triangular relationship created by the financial leasing transaction,

RECOGNISING therefore the desirability of formulating certain uniform rules relating primarily to the civil and commercial law aspects of international financial leasing,

HAVE AGREED as follows:

**CHAPTER I - SPHERE OF APPLICATION AND
GENERAL PROVISIONS**

Article 1

1. - This Convention governs a financial leasing transaction as described in paragraph 2 in which one party (the lessor),

(a) on the specifications of another party (the lessee), enters into an agreement (the supply agreement) with a third party (the supplier) under which the lessor acquires plant, capital goods or other equipment (the equipment) on terms approved by the lessee so far as they concern its interests, and

(b) enters into an agreement (the leasing agreement) with the lessee, granting to the lessee the right to use the equipment in return for the payment of rentals.

2. - The financial leasing transaction referred to in the previous paragraph is a transaction which includes the following characteristics:

(a) the lessee specifies the equipment and selects the supplier without relying primarily on the skill and judgment of the lessor;

(b) the equipment is acquired by the lessor in connection with a leasing agreement which, to the knowledge of the supplier, either has been made or is to be made between the lessor and the lessee; and

(c) the rentals payable under the leasing agreement are calculated so as to take into account in particular the amortisation of the whole or a substantial part of the cost of the equipment.

3. - This Convention applies whether or not the lessee has or subsequently acquires the option to buy the equipment or to hold it on lease for a further period, and whether or not for a nominal price or rental.

4. - This Convention applies to financial leasing transactions in relation to all equipment save that which is to be used primarily for the lessee's personal, family or household purposes.

Article 2

In the case of one or more sub-leasing transactions involving the same equipment, this Convention applies to each transaction which is a financial leasing transaction and is otherwise subject to this Convention as if the person from whom the first lessor (as defined in paragraph 1 of the previous article) acquired the equipment were the supplier and as if the agreement under which the equipment was so acquired were the supply agreement.

Article 3

1. - This Convention applies when the lessor and the lessee have their places of business in different States and:

(a) those States and the State in which the supplier has its place of business are Contracting States; or

(b) both the supply agreement and the leasing agreement are governed by the law of a Contracting State.

2. - A reference in this Convention to a party's place of business shall, if it has more than one place of business, mean the place of business which has the closest relationship to the relevant agreement and its performance, having regard to the circumstances known to or contemplated by the parties at any time before or at the conclusion of that agreement.

Article 4

1. - The provisions of this Convention shall not cease to apply merely because the equipment has become a fixture to or incorporated in land.

2. - Any question whether or not the equipment has become a fixture to or incorporated in land, and if so the effect on the rights inter se of the lessor and a person having real rights in the land, shall be determined by the law of the State where the land is situated.

Article 5

1. - The application of this Convention may be excluded only if each of the parties to the supply agreement and each of the parties to the leasing agreement agree to exclude it.

2. - Where the application of this Convention has not been excluded in accordance with the previous paragraph, the parties may, in their relations with each other, derogate from or vary the effect of any of its provisions except as stated in Articles 8(3) and 13(3)(b) and (4).

Article 6

1. - In the interpretation of this Convention, regard is to be had to its object and purpose as set forth in the preamble, to its international character and to the need to promote uniformity in its application and the observance of good faith in international trade.

2. - Questions concerning matters governed by this Convention which are not expressly settled in it are to be settled in conformity with the general principles on which it is based or, in the absence of such principles, in conformity with the law applicable by virtue of the rules of private international law.

CHAPTER II - RIGHTS AND DUTIES OF THE PARTIES

Article 7

1. - (a) The lessor's real rights in the equipment shall be valid against the lessee's trustee in bankruptcy and creditors, including creditors who have obtained an attachment or execution.

(b) For the purposes of this paragraph "trustee in bankruptcy" includes a liquidator, administrator or other person appointed to administer the lessee's estate for the benefit of the general body of creditors.

2. - Where by the applicable law the lessor's real rights in the equipment are valid against a person referred to in the previous paragraph only on compliance with rules as to public notice, those rights shall be valid against that person only if there has been compliance with such rules.

3. - For the purposes of the previous paragraph the applicable law is the law of the State which, at the time when a person referred to in paragraph 1 becomes entitled to invoke the rules referred to in the previous paragraph, is :

(a) in the case of a registered ship, the State in which it is registered in the name of the owner (for the purposes of this sub-paragraph a bareboat charterer is deemed not to be the owner);

(b) in the case of an aircraft which is registered pursuant to the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on 7 December 1944, the State in which it is so registered;

(c) in the case of other equipment of a kind normally moved from one State to another, including an aircraft engine, the State in which the lessee has its principal place of business;

(d) in the case of all other equipment, the State in which the equipment is situated.

4. - Paragraph 2 shall not affect the provisions of any other treaty under which the lessor's real rights in the equipment are required to be recognised.

5. - This article shall not affect the priority of any creditor having:

(a) a consensual or non-consensual lien or security interest in the equipment arising otherwise than by virtue of an attachment or execution, or

(b) any right of arrest, detention or disposition conferred specifically in relation to ships or aircraft under the law applicable by virtue of the rules of private international law.

Article 8

1. - (a) Except as otherwise provided by this Convention or stated in the leasing agreement, the lessor shall not incur any liability to the lessee in respect of the equipment save to the extent that the lessee has suffered loss as the result of its reliance on the lessor's skill and judgment and of the lessor's intervention in the selection of the supplier or the specifications of the equipment.

(b) The lessor shall not, in its capacity of lessor, be liable to third parties for death, personal injury or damage to property caused by the equipment.

(c) The above provisions of this paragraph shall not govern any liability of the lessor in any other capacity, for example as owner.

2. - The lessor warrants that the lessee's quiet possession will not be disturbed by a person who has a superior title or right, or who claims a superior title or right and acts under the authority of a court, where such title, right or claim is not derived from an act or omission of the lessee.

3. - The parties may not derogate from or vary the effect of the provisions of the previous paragraph in so far as the superior title, right or claim is derived from an intentional or grossly negligent act or omission of the lessor.

4. - The provisions of paragraphs 2 and 3 shall not affect any broader warranty of quiet possession by the lessor which is mandatory under the law applicable by virtue of the rules of private international law.

Article 9

1. - The lessee shall take proper care of the equipment, use it in a reasonable manner and keep it in the condition in which it was delivered, subject to fair wear and tear and to any modification of the equipment agreed by the parties.

2. - When the leasing agreement comes to an end the lessee, unless exercising a right to buy the equipment or to hold the equipment on lease for a further period, shall return the equipment to the lessor in the condition specified in the previous paragraph.

Article 10

1. - The duties of the supplier under the supply agreement shall also be owed to the lessee as if it were a party to that agreement and as if the equipment were to be supplied directly to the lessee.

However, the supplier shall not be liable to both the lessor and the lessee in respect of the same damage.

2. - Nothing in this article shall entitle the lessee to terminate or rescind the supply agreement without the consent of the lessor.

Article 11

The lessee's rights derived from the supply agreement under this Convention shall not be affected by a variation of any term of the supply agreement previously approved by the lessee unless it consented to that variation.

Article 12

1. - Where the equipment is not delivered or is delivered late or fails to conform to the supply agreement:

(a) the lessee has the right as against the lessor to reject the equipment or to terminate the leasing agreement; and

(b) the lessor has the right to remedy its failure to tender equipment in conformity with the supply agreement, as if the lessee had agreed to buy the equipment from the lessor under the same terms as those of the supply agreement.

2. - A right conferred by the previous paragraph shall be exercisable in the same manner and shall be lost in the same circumstances as if the lessee had agreed to buy the equipment from the lessor under the same terms as those of the supply agreement.

3. - The lessee shall be entitled to withhold rentals payable under the leasing agreement until the lessor has remedied its failure to tender equipment in conformity with the supply agreement or the lessee has lost the right to reject the equipment.
4. - Where the lessee has exercised a right to terminate the leasing agreement, the lessee shall be entitled to recover any rentals and other sums paid in advance, less a reasonable sum for any benefit the lessee has derived from the equipment.
5. - The lessee shall have no other claim against the lessor for non-delivery, delay in delivery or delivery of non-conforming equipment except to the extent to which this results from the act or omission of the lessor.
6. - Nothing in this article shall affect the lessee's rights against the supplier under Article 10.

Article 13

1. - In the event of default by the lessee, the lessor may recover accrued unpaid rentals, together with interest and damages.
2. - Where the lessee's default is substantial, then subject to paragraph 5 the lessor may also require accelerated payment of the value of the future rentals, where the leasing agreement so provides, or may terminate the leasing agreement and after such termination:
  - (a) recover possession of the equipment; and
  - (b) recover such damages as will place the lessor in the position in which it would have been had the lessee performed the leasing agreement in accordance with its terms.
3. - (a) The leasing agreement may provide for the manner in which the damages recoverable under paragraph 2 (b) are to be computed.

(b) Such provision shall be enforceable between the parties unless it would result in damages substantially in excess of those provided for under paragraph 2 (b). The parties may not derogate from or vary the effect of the provisions of the present sub-paragraph.

4. - Where the lessor has terminated the leasing agreement, it shall not be entitled to enforce a term of that agreement providing for acceleration of payment of future rentals, but the value of such rentals may be taken into account in computing damages under paragraphs 2(b) and 3. The parties may not derogate from or vary the effect of the provisions of the present paragraph.

5. - The lessor shall not be entitled to exercise its right of acceleration or its right of termination under paragraph 2 unless it has by notice given the lessee a reasonable opportunity of remedying the default so far as the same may be remedied.

6. - The lessor shall not be entitled to recover damages to the extent that it has failed to take all reasonable steps to mitigate its loss.

Article 14

1. - The lessor may transfer or otherwise deal with all or any of its rights in the equipment or under the leasing agreement. Such a transfer shall not relieve the lessor of any of its duties under the leasing agreement or alter either the nature of the leasing agreement or its legal treatment as provided in this Convention.

2. - The lessee may transfer the right to the use of the equipment or any other rights under the leasing agreement only with the consent of the lessor and subject to the rights of third parties.

CHAPTER III - FINAL PROVISIONS

Article 15

1. - This Convention is open for signature at the concluding meeting of the Diplomatic Conference for the Adoption of the Draft Unidroit Conventions on International Factoring and International Financial Leasing and will remain open for signature by all States at Ottawa until 31 December 1990.
2. - This Convention is subject to ratification, acceptance or approval by States which have signed it.
3. - This Convention is open for accession by all States which are not signatory States as from the date it is open for signature.
4. - Ratification, acceptance, approval or accession is effected by the deposit of a formal instrument to that effect with the depositary.

Article 16

1. - This convention enters into force on the first day of the month following the expiration of six months after the date of deposit of the third instrument of ratification, acceptance, approval or accession.
2. - For each State that ratifies, accepts, approves, or accedes to this Convention after the deposit of the third instrument of ratification, acceptance, approval or accession, this Convention enters into force in respect of that State on the first day of the month following the expiration of six months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval or accession.

Article 17

This Convention does not prevail over any treaty which has already been or may be entered into; in particular it shall not affect any liability imposed on any person by existing or future treaties.

Article 18

1. - If a Contracting State has two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to the matters dealt with in this Convention, it may, at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession, declare that this Convention is to extend to all its territorial units or only to one or more of them, and may substitute its declaration by another declaration at any time.

2. - These declarations are to be notified to the depositary and are to state expressly the territorial units to which the Convention extends.

3. - If, by virtue of a declaration under this article, this Convention extends to one or more but not all of the territorial units of a Contracting State, and if the place of business of a party is located in that State, this place of business, for the purposes of this Convention, is considered not to be in a Contracting State, unless it is in a territorial unit to which the Convention extends.

4. - If a Contracting State makes no declaration under paragraph 1, the Convention is to extend to all territorial units of that State.

Article 19

1. - Two or more Contracting States which have the same or closely related legal rules on matters governed by this Convention may at any time declare that the Convention is not to apply where the supplier, the lessor and the lessee have their places of business in those States. Such declarations may be made jointly or by reciprocal unilateral declarations.

2. - A Contracting State which has the same or closely related legal rules on matters governed by this Convention as one or more non-Contracting States may at any time declare that the Convention is not to apply where the supplier, the lessor and the lessee have their places of business in those States.

3. - If a State which is the object of a declaration under the previous paragraph subsequently becomes a Contracting State, the declaration made will, as from the date on which the Convention enters into force in respect of the new Contracting State, have the effect of a declaration made under paragraph 1, provided that the new Contracting State joins in such declaration or makes a reciprocal unilateral declaration.

Article 20

A Contracting State may declare at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession that it will substitute its domestic law for Article 8(3) if its domestic law does not permit the lessor to exclude its liability for its default or negligence.

Article 21

1. - Declarations made under this Convention at the time of signature are subject to confirmation upon ratification, acceptance or approval.

2. - Declarations and confirmations of declarations are to be in writing and to be formally notified to the depositary.

3. - A declaration takes effect simultaneously with the entry into force of this Convention in respect of the State concerned. However, a declaration of which the depositary receives formal notification after such entry into force takes effect on the first day of the month following the expiration of six months after the date of its receipt by the depositary. Reciprocal unilateral

declarations under Article 19 take effect on the first day of the month following the expiration of six months after the receipt of the latest declaration by the depositary.

4. - Any State which makes a declaration under this Convention may withdraw it at any time by a formal notification in writing addressed to the depositary. Such withdrawal is to take effect on the first day of the month following the expiration of six months after the date of the receipt of the notification by the depositary.

5. - A withdrawal of a declaration made under Article 19 renders inoperative in relation to the withdrawing State, as from the date on which the withdrawal takes effect, any joint or reciprocal unilateral declaration made by another State under that article.

Article 22

No reservations are permitted except those expressly authorised in this Convention.

Article 23

This Convention applies to a financial leasing transaction when the leasing agreement and the supply agreement are both concluded on or after the date on which the Convention enters into force in respect of the Contracting States referred to in Article 3(1)(a), or of the Contracting State or States referred to in paragraph 1(b) of that article.

Article 24

1. - This Convention may be denounced by any Contracting State at any time after the date on which it enters into force for that State.

2. - Denunciation is effected by the deposit of an instrument to that effect with the depositary.

3. - A denunciation takes effect on the first day of the month following the expiration of six months after the deposit of the instrument of denunciation with the depositary. Where a longer period for the denunciation to take effect is specified in the instrument of denunciation it takes effect upon the expiration of such longer period after its deposit with the depositary.

Article 25

1. - This Convention shall be deposited with the Government of Canada.

2. - The Government of Canada shall:

(a) inform all States which have signed or acceded to this Convention and the President of the International Institute for the Unification of Private Law (Unidroit) of:

(i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, together with the date thereof;

(ii) each declaration made under Articles 18, 19 and 20;

(iii) the withdrawal of any declaration made under Article 21 (4);

(iv) the date of entry into force of this Convention;

(v) the deposit of an instrument of denunciation of this Convention together with the date of its deposit and the date on which it takes effect;

(b) transmit certified true copies of this Convention to all signatory States, to all States acceding to the Convention and to the President of the International Institute for the Unification of Private Law (Unidroit).

IN WITNESS WHEREOF the undersigned plenipotentiaries, being duly authorised by their respective Governments, have signed this Convention.

DONE at Ottawa, this twenty-eighth day of May, one thousand nine hundred and eighty-eight, in a single original, of which the English and French texts are equally authentic.

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างสัญญาติสซิ่ง

ตัวอย่างสัญญาลิสซิ่ง

สัญญาเช่าฉบับนี้ทำขึ้น เมื่อวันที่ ..... ณ..... ระหว่างบริษัท.....
 (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้ให้เช่า”) ฝ่ายหนึ่ง กับ..... (ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “ผู้เช่า”)
 อีกฝ่ายหนึ่ง โดยที่ผู้ให้เช่าตกลงซื้อ/ได้ซื้อยานพาหนะดังที่ได้ระบุไว้ต่อไปนี้ตามคำขอร้องของผู้เช่า
 เพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ผู้เช่าเช่ายานพาหนะดังกล่าว ตามกำหนดเวลา และข้อกำหนดเงื่อนไข
 ดังที่ปรากฏต่อไปนี้

ดังนั้น สัญญาฉบับนี้ได้ทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานว่า คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกัน
 พิจารณาถึงข้อกำหนดข้อสัญญาที่ระบุไว้แล้ว จึงได้ตกลงทำสัญญากันดังต่อไปนี้

รายละเอียดการเช่า.....

ข้อ 1. ทรัพย์สินที่เช่า

ผู้ให้เช่าตกลงให้ผู้เช่าและผู้เช่าตกลงเช่าจากผู้ให้เช่า ซึ่งยานพาหนะ (ซึ่งต่อไปนี้
 เรียกว่า “ทรัพย์สินที่เช่า” ดังที่ระบุไว้ในรายการที่ (1) ของรายละเอียดการเช่า มีกำหนดเวลาและ
 เงื่อนไขดังที่ระบุไว้ในสัญญานี้ ภายใต้บังคับเงื่อนไขที่ว่า การชำระค่าเช่าต้องตรงตามระยะเวลาที่
 กำหนดไว้ในสัญญานี้ และต้องเคารพและปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญานี้
 อย่างเคร่งครัด

ผู้เช่าเป็นผู้ติดต่อตกลงกับผู้ขายทรัพย์สินที่เช่า โดยผู้เช่ามิได้เป็นผู้ขาย และผู้เช่าขอใช้
 บริการทางการเงินจากผู้ให้เช่าในลักษณะเช่าแบบลิสซิ่ง ดังนั้น คำรับรอง คำพรรณนา บรรยาย
 สรรพคุณ คุณภาพ ความเหมาะสม การรับประกัน การบริการของผู้ขายหรือผู้ผลิตทรัพย์สินที่เช่า
 หรือบุคคลใด ๆ รวมทั้งข้อตกลงใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินที่เช่าระหว่างผู้เช่ากับผู้ขายหากไม่ระบุชัด
 แจ่มในสัญญานี้จะไม่ผูกมัดผู้ให้เช่า และผู้ให้เช่าไม่รับผิดชอบความชำรุดบกพร่องใด ๆ ไม่ว่าจะตรวจ
 พบขณะส่งมอบหรือไม่ รวมถึงกรณีที่ผู้เช่าเช่าทรัพย์สินที่เช่าแล้วและต้องนำไปซ่อมเพื่อใช้งาน
 ผู้เช่าตกลงว่าเป็นการเช่าตามสภาพและจะไม่ยกเอาปัญหาเรื่องสภาพของทรัพย์สินที่เช่ามาเป็น
 ข้ออ้างในการปฏิบัติตามข้อตกลงและเงื่อนไขของสัญญานี้

ข้อ 2. กำหนดเวลาเช่า

กำหนดเวลาเช่าของสัญญานี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรายการที่ (4) ของรายละเอียด
 ของการเช่า

ข้อ 3. ค่าเช่า

ค่าเช่าทรัพย์สินที่เช่า สกุลเงินตราที่ใช้ชำระ และวิธีการที่ต้องนำค่าเช่าไปชำระให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในรายการที่ (6) ของรายละเอียดการเช่า (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ค่าเช่า”) ผู้เช่าจะต้องชำระค่าเช่ารายเดือนทุก ๆ เดือน ให้ถูกต้องครบถ้วนและตรงตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในรายละเอียดท้ายสัญญาแก่ผู้ให้เช่า หากวันถึงกำหนดชำระวันใดตรงกับวันหยุดทำการของผู้ให้เช่า หรือวันหยุดราชการหรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ให้ชำระในวันทำการก่อนวันถึงกำหนดชำระดังกล่าว

ข้อ 4. การส่งมอบทรัพย์สินที่เช่า

(1) ผู้เช่าต้องตรวจดูทรัพย์สินที่เช่าภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรายการที่ (3) ของรายละเอียดการเช่า หลังจากที่ได้รับมอบทรัพย์สินที่เช่าจากผู้ขายตามที่แจ้งไว้ในรายการที่ (2) ของรายละเอียดการเช่า (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ขาย”) หรือจากผู้ให้เช่า แล้วแต่กรณี

(2) ผู้เช่ามีสิทธิเริ่มใช้ทรัพย์สินที่เช่าตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อ 6. ของสัญญานี้ นับแต่วันที่ผู้เช่าได้รับทรัพย์สินที่เช่าตามที่กล่าวไว้ในวรรคก่อน

(3) (ก) ในกรณีที่ผู้เช่าพบเห็นความชำรุดบกพร่องใด ๆ ของทรัพย์สินที่เช่าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดที่กำหนดกันไว้ ผู้เช่าต้องแจ้งให้ผู้ให้เช่าทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 3 วัน

(ข) ในกรณีที่ผู้เช่าไม่ปฏิบัติตามความที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้เช่ายินยอมให้ถือว่าได้มีการส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าในสภาพที่ดีเรียบร้อยแล้ว และผู้เช่าไม่มีสิทธิยกข้อคัดค้านใด ๆ ขึ้นว่ากล่าวในภายหลัง

(4) (ก) ถ้ามีความจำเป็นต้องกระทำเพื่อให้การเป็นไปตามที่ระบุไว้ในสัญญานี้ ผู้ให้เช่าจะใช้ความพยายามอย่างดีที่สุดของจงใจติดต่อเตรียมการกับผู้ขายเพื่อให้สามารถส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าให้แก่ผู้เช่าภายในวันที่คาดกำหนดการส่งมอบตามที่ระบุไว้ในรายการที่ (3) ของรายละเอียดการเช่า

(ข) ในกรณีที่ผู้ให้เช่าติดต่อเตรียมการกับผู้ขายไม่ได้ผล ผู้ให้เช่าจะแจ้งให้ผู้เช่าทราบโดยไม่ชักช้า และผู้ให้เช่ากับผู้เช่าจะได้ปรึกษากันถึงการเตรียมการอย่างอื่นแทน ถ้าผู้ให้เช่าและผู้เช่าไม่สามารถตกลงกันเกี่ยวกับการเตรียมการอย่างอื่นแทนได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ผู้ให้เช่าแจ้งให้ผู้เช่าทราบเกี่ยวกับการไม่สามารถติดต่อกับผู้ขายได้แล้ว ให้สัญญานี้เป็นอันสิ้นสุดลง และผู้ให้เช่ากับผู้เช่าต่างไม่ต้องรับผิดชอบต่อการสิ้นสุดของสัญญาดังกล่าว และต่างไม่มีสิทธิเรียกร้องใด ๆ จากอีกฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 5. ความชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินที่เช่า

(1) เมื่อผู้เช่าได้เจราจตกลงกับผู้ขายและได้เลือกทรัพย์สินที่เช่าเพื่อการใช้ประโยชน์ของตนแล้ว ผู้ให้เช่าไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อการที่ผู้ขายไม่ส่งมอบหรือส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าล่าช้า หรือต่อความชำรุดบกพร่องหรือต่อคุณภาพ ตลอดจนความเหมาะสมของส่วนหนึ่งส่วนใดของทรัพย์สินที่เช่า

(2) ในกรณีที่ผู้เช่าได้รับความเสียหายใด ๆ เนื่องจากการไม่ส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าที่ดี การส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าล่าช้าที่ดี ความชำรุดบกพร่องของทรัพย์สินที่เช่าที่ดี หรือคุณภาพตลอดจนความเหมาะสมของทรัพย์สินที่เช่าที่ดี ผู้เช่าตกลงจะโอนสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้ขายให้แก่ผู้ให้เช่า โดยผู้เช่าต้องออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด และผู้ให้เช่าไม่ต้องรับผิดชอบในการที่ผู้เช่าเรียกร้องเอาค่าสินไหมทดแทนจากผู้ขายไม่ได้หรือได้ไม่คุ้มกับความเสียหาย

(3) ข้อกำหนดดังกล่าวในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับกับกรณีความชำรุดบกพร่องที่ไม่อาจเห็นประจักษ์ด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่ได้มีข้อตกลงใด ๆ เป็นพิเศษกับผู้ขายไว้ต่างหาก แต่ไม่ว่าข้อความในสัญญาจะระบุไว้อย่างไร ก็ไม่ให้ถือว่าเป็นการรับรองของผู้ให้เช่าที่ให้แก่ผู้เช่าเกี่ยวกับความชำรุดบกพร่องที่ไม่อาจเห็นประจักษ์หรือความเหมาะสมของทรัพย์สินที่เช่า

(4) สัญญานี้และรายละเอียดต่อท้ายประกอบขึ้นเป็นสัญญาทั้งหมดระหว่างผู้ให้เช่ากับผู้เช่า การแสดงเจตนาทั้งหลายของผู้ให้เช่าต่อผู้เช่าก่อนหน้าการทำสัญญานี้ให้ถือว่าถูกยกเลิกไปโดยสัญญานี้ เว้นแต่จะระบุไว้ชัดแจ้งในสัญญานี้

ข้อ 6. การดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่เช่า

(1) ผู้เช่าต้องปฏิบัติต่อทรัพย์สินที่เช่าดังเช่นผู้ครอบครองทรัพย์สินที่ดีจะพึงปฏิบัติต่อทรัพย์สินของตนในเรื่องเวลาและวิธีการใช้ประโยชน์และการปฏิบัติต่อทรัพย์สินนั้น และต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและคำสั่งทั้งหลายของเจ้าหน้าที่รัฐบาลตลอดจนพระราชบัญญัติกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินประเภทเดียวกัน

(2) ผู้เช่าต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ให้เช่า สำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพย์สินที่ชำรุดหรือที่เกิดแก่บุคคลภายนอก (ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดจากการกระทำของผู้เช่าหรือไม่ก็ตาม) และต้องรับผิดชอบในการชดเชยเงินตลอดจนปลดปล่อยผู้ให้เช่าให้หลุดพ้นจากความเสียหาย ค่าใช้จ่าย การใช้สิทธิเรียกร้องและการเรียกร้องใด ๆ ที่อาจจะมีผู้เรียกร้องจากผู้ให้เช่าซึ่งเกิดขึ้นเพราะหรือเป็นผลจากการติดตั้ง การดูแลรักษา และการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่เช่าในระหว่างที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของผู้เช่า

(3) ผู้เช่าจะไม่ชุด ลบ จืด ฆ่า ย้าย เปลี่ยนแปลง หรือรบกวน ป้ายชื่อใด ๆ ตัวเลขที่ระบุถึงทรัพย์สินที่เช่า ข้อความแสดงการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่เช่า เครื่องหมายการค้า เครื่องหมาย หรือหลักฐานอื่น ๆ บนทรัพย์สินที่เช่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(4) ไม่นำทรัพย์สินที่เช่าไปใช้นอกประเทศไทย โดยไม่ได้รับความยินยอมล่วงหน้า เป็นหนังสือจากผู้ให้เช่าเสียก่อน

ข้อ 7. การบำรุงรักษาทรัพย์สินที่เช่าและค่าใช้จ่าย

(1) ผู้เช่าต้องบำรุงรักษาทรัพย์สินที่เช่าให้เรียบร้อยและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลาและต้องซ่อมแซมเมื่อมีความจำเป็นด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เช่าเอง ตลอดจนปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้ผลิตทรัพย์สินที่เช่าเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ การซ่อมแซมและการบำรุงรักษาทรัพย์สินที่เช่า ทั้งนี้ ผู้เช่าจะไม่ถือสิทธิหรือกล่าวอ้างว่ามีอำนาจและหน้าที่ในอันที่จะอ้างชื่อของผู้ให้เช่าเพื่อประโยชน์ในการซ่อมแซมทรัพย์สินที่เช่าหรือเพื่อก่อให้เกิดภาระติดพันใด ๆ แก่ทรัพย์สินที่เช่าในการซ่อมแซมดังกล่าว หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดหรือเพื่อสิ่งใดเป็นอันขาด

(2) ผู้เช่าต้องเปลี่ยนชิ้นส่วนและอุปกรณ์ชิ้นใดชิ้นหนึ่งหรือทั้งหมด ทำการซ่อมแซม ทำการตรวจสอบทรัพย์สินที่เช่าตามปกติและเป็นกรณีพิเศษ ทำการบำรุงรักษาทุกอย่างทุกชนิด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวไว้ในวรรคก่อนของสัญญาข้อนี้ด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เช่าเอง ผู้เช่าต้องเปลี่ยนชิ้นส่วนและอุปกรณ์ที่ชำรุดหรือเสียหายด้วยอะไหล่ที่มีคุณภาพและมีมูลค่าเท่าเทียมกัน และหากไม่ปฏิบัติตามดังกล่าวผู้เช่าต้องอนุญาตให้ผู้ให้เช่าเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าดังกล่าว เพื่อให้มีการซ่อมแซมให้เรียบร้อยและต้องชำระเงินคืนให้แก่ผู้ให้เช่าเต็มจำนวนในการซ่อมแซมหรือเบี่ยงปรับตามที่กำหนดไว้ในข้อ 16 ของสัญญานี้ นับแต่วันที่ผู้ให้เช่าได้ชำระเงินค่าซ่อมแซมดังกล่าวไป

(3) ทำและเก็บข้อมูลการบำรุงรักษาหรือหลักฐานการเข้ารับบริการหรือหลักฐานการซ่อมแซมทรัพย์สินที่เช่า และแสดงข้อมูลหรือหลักฐานเหล่านี้ให้ผู้ให้เช่าเมื่อผู้ให้เช่าหรือตัวแทนของผู้ให้เช่าร้องขอ

(4) ผู้เช่าต้องรับภาระจ่ายบรรดาค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน ภาษีอากร (ถ้ามี) ซึ่งอาจกำหนดเรียกเก็บจากการเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินที่เช่า การดูแลรักษาหรือการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่เช่า เช่น ค่าทะเบียนและค่าต่ออายุทะเบียน ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียน ภาษีและเงินใด ๆ ที่ต้องชำระเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เช่าหรือเกี่ยวกับการใช้ทรัพย์สินที่เช่าตามกำหนดเวลา และแสดงหลักฐานใบเสร็จรับเงินสำหรับการชำระเงินดังกล่าวต่อผู้ให้เช่าเมื่อผู้ให้เช่าทวงถามรวมทั้งอากรแสตมป์ที่ต้องปิดบนสัญญานี้

ข้อ 8. การเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เช่า

(1) ถ้าปราศจากความยินยอมโดยชัดแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรของผู้ให้เช่า ผู้เช่าไม่มีสิทธิเพิ่มเติม ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เช่าตลอดจนขั้นตอนการทำงาน หน้าที่การทำงาน หรือคุณภาพของทรัพย์สินที่เช่า

(2) หากผู้เช่าเพิ่มเติม ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เช่าโดยปราศจากความยินยอมของผู้ให้เช่า ผู้เช่าต้องจัดการนำสิ่งดังกล่าวออกไปทันทีที่ผู้ให้เช่าต้องการ หรือทำทรัพย์สินที่เช่าให้กลับคืนสู่สภาพเดิมด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เช่าเองทั้งหมด

(3) บรรดาสิ่งเพิ่มเติม ปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่ทำกับทรัพย์สินที่เช่านั้นไม่ว่าจะได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าหรือไม่ก็ตาม ให้ถือว่าตกเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินที่เช่าด้วย

ข้อ 9. การห้ามโอนทรัพย์สินที่เช่า

(1) ผู้เช่าขอรับรองว่า กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่าภายหลังการส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าให้แก่ผู้เช่าแล้วยังคงเป็นของผู้ให้เช่าอยู่ และผู้เช่าไม่มีสิทธิโอน ขาย หรือจำหน่ายทรัพย์สินที่เช่าไม่ว่าด้วยประการใด ๆ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นการละเมิดกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่า ทั้งผู้เช่าต้องไม่ยินยอมให้บุคคลภายนอกครอบครองหรือใช้ทรัพย์สินที่เช่าโดยปราศจากความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรของผู้ให้เช่า

(2) ผู้เช่าต้องไม่ยินยอมให้ทรัพย์สินที่เช่าตกเป็นวัตถุแห่งหนี้ในคดีที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก หรือถูกบังคับคดีตามกฎหมาย หรือถูกบุคคลภายนอกยึดทรัพย์สินหรือใช้สิทธิยึดหน่วงทรัพย์สินที่เช่าไว้ หากเกิดกรณีดังกล่าวขึ้นผู้เช่าต้องแจ้งให้ผู้ให้เช่าทราบทันทีเป็นลายลักษณ์อักษรและผู้เช่าต้องจัดการให้ทรัพย์สินที่เช่าหลุดพ้นจากการกระทำดังกล่าวโดยพลัน

(3) หากมีการโต้แย้งหรือละเมิดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่าของผู้ให้เช่าในขณะที่ทรัพย์สินที่เช่ายังเป็นวัตถุแห่งสัญญาเช่าที่ทำขึ้นนี้ก็ดี หรือภายหลังจากนั้นเกิดเหตุดังกล่าวขึ้นเพราะเป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำของผู้เช่าก็ดี ผู้เช่าต้องรับผิดชอบในเงินและค่าใช้จ่ายทั้งหลายที่ผู้ให้เช่าได้ใช้จ่ายไปในการจัดการให้พ้นจากการโต้แย้งหรือละเมิดกรรมสิทธิ์ดังกล่าว

(4) นอกจากการไม่ทำให้เสื่อมเสียสิทธิต่าง ๆ ดังกล่าวมาในวรรคก่อน ๆ ของสัญญาข้อนี้แล้ว ผู้เช่ายังไม่มีสิทธิขาย โอน ให้เช่า ให้เช่าช่วง ให้เช่าซื้อ จำนำ หรือก่อให้เกิดภาวะติดพันหรือละทิ้งให้เสียหายซึ่งความครอบครองในทรัพย์สินที่เช่าไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งหมด

ข้อ 10. การตรวจตราทรัพย์สินที่เช่า

ผู้เช่าตกลงให้อนุญาตอย่างเต็มที่และไม่เพิกถอนการอนุญาตนี้แก่ผู้ให้เช่า ลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ให้เช่าในการเข้าไปในสถานที่ที่ทำการเก็บทรัพย์สินที่เช่า เพื่อตรวจตราและตรวจสอบทรัพย์สินที่เช่าในเวลาใด ๆ อันสมควรได้เสมอ

ข้อ 11. การสูญหายและความเสียหายของทรัพย์สินที่เช่า

(1) นับตั้งแต่วันแรกของการกำหนดเวลาชำระระยะแรกดังกล่าวในข้อ 2. ของสัญญา ผู้เช่าตกลงรับผิดชอบและรับภาระในบรรดาความเสี่ยงภัยทั้งหลายเกี่ยวกับการสูญหายของทรัพย์สินที่เช่าหรือความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพย์สินที่เช่าทั้งหมดหรือส่วนหนึ่งส่วนใดไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากเหตุใด ๆ (ยกเว้นการชำรุดทรุดโทรมและการเสื่อมสภาพไปตามปกติ)

(2) ในกรณีเกิดการสูญหายหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินที่เช่า ผู้เช่าจะต้องกระทำการดังต่อไปนี้โดยพลันตามที่ผู้ให้เช่าจะกำหนด โดยค่าใช้จ่ายของผู้เช่าเอง

(ก) เปลี่ยนทรัพย์สินที่เช่าด้วยทรัพย์สินที่เหมือนกัน มีสภาพดี และทำงานได้เรียบร้อย หรือ

(ข) จัดการให้ทรัพย์สินที่เช่าอยู่ในสภาพที่ดีและทำงานได้เรียบร้อย

(3) แม้ว่าความในวรรค (2) ของสัญญาข้อนี้จะกำหนดไว้เป็นประการใดก็ตาม หากเกิดกรณีทรัพย์สินที่เช่าทั้งหมดสูญหายไป ไม่ว่าจะด้วยเหตุใด ๆ (รวมทั้งความเสียหายที่ไม่อาจซ่อมแซมให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ หรือเกิดกรณีหนึ่งกรณีใดที่กล่าวไว้ในวรรค (2) และวรรค (3) ของสัญญา ข้อ 9. แห่งสัญญาข้อนี้ และไม่สามารถทำให้ทรัพย์สินที่เช่าหลุดพ้นจากการกระทำดังกล่าว) ผู้เช่าต้องชำระมูลค่าสูญหายที่กำหนดไว้ในรายการที่ (7) ของรายละเอียดการเช่า ให้แก่ผู้ให้เช่าตามมูลค่าในปีที่เกิดเหตุดังกล่าว

(4) หากมีการบังคับตามความในวรรค (2) ของสัญญาข้อนี้ ให้สัญญาเช่าฉบับนี้ยังคงมีผลบังคับต่อไปโดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เช่าต้องชำระค่าเช่าต่อไปตามปกติ หากมีการบังคับตามความในวรรค (3) ของสัญญาข้อนี้ ให้สัญญาเช่าฉบับนี้มีผลสิ้นสุดลงเมื่อมีการชำระมูลค่าสูญหายที่กำหนดไว้ แต่ตราบใดที่ยังไม่ได้ชำระมูลค่าสูญหายที่กำหนดไว้ ผู้เช่ายังคงต้องชำระค่าเช่าต่อไปตามปกติจนกว่าจะได้ชำระมูลค่าสูญหายที่กำหนดไว้เสร็จสิ้นครบถ้วน

(5) หากมีการบังคับตามความในวรรค (3) ของสัญญาข้อนี้ และผู้เช่าได้ชำระมูลค่าสูญหายที่กำหนดไว้ตามวรรค (3) ของสัญญาข้อนี้เรียบร้อยแล้ว ผู้ให้เช่าจะโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่าให้แก่ผู้เช่าในสภาพที่เป็นอยู่ในขณะนั้น พร้อมกับสิทธิตามกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินที่เช่า ซึ่งผู้ให้เช่ามีอยู่ต่อบุคคลภายนอกด้วย ทั้งนี้ ผู้ให้เช่าไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบต่อขั้นตอนการทำงาน หน้าที่การทำงาน คุณภาพ และสิ่งอื่น ๆ ของทรัพย์สินที่เช่า หรือต่อความสามารถในการ

ชำระหนี้ของบุคคลภายนอกนั้น และมีให้ถือว่าผู้ให้เช่าได้ให้คำรับรองในลักษณะใด ๆ เกี่ยวกับความสมบูรณ์แห่งการโอนดังกล่าว หรือเกี่ยวกับความสามารถที่จะได้รับผลตามสิทธิตามกฎหมายดังกล่าว

ข้อ 12. การประกันภัย

(1) ผู้เช่าต้องเอาประกันภัยทรัพย์สินที่เช่าไว้กับบริษัทประกันภัยที่ผู้ให้เช่ายอมรับได้ โดยกรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวต้องกำหนดให้ผู้ให้เช่าเป็นผู้รับประโยชน์และผู้ได้รับค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันแต่เพียงผู้เดียว และผู้เช่าจะต้องส่งมอบต้นฉบับของกรมธรรม์ประกันภัยนั้นแก่ผู้ให้เช่าหนึ่งฉบับและต้องรักษาให้การประกันภัยดังกล่าวมีผลสมบูรณ์ใช้บังคับได้ตลอดกำหนดเวลาเช่าของสัญญาเช่าฉบับนี้

(2) ผู้ให้เช่าจะเป็นผู้กำหนดภัยชนิดต่าง ๆ ที่ต้องเอาประกันภัยทรัพย์สินที่เช่าไว้และการประกันภัยดังกล่าวต้องมีจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยเพียงพอที่จะคุ้มครองค่าเสียหายที่กำหนดไว้ของทรัพย์สินที่เช่าซึ่งที่ระบุไว้ในรายการที่ (7) ของรายละเอียดการเช่า ผู้เช่าต้องประกันภัยเพื่อการใช้สิทธิเรียกร้องของบุคคลที่สาม (รวมทั้งการใช้เรียกร้องโดยผู้ให้เช่าหรือผู้เช่า) อันเกิดขึ้นจากการเก็บรักษา หรือการใช้สอยทรัพย์สินที่เช่าด้วย การประกันภัยดังกล่าวต้องกระทำในนามของผู้ให้เช่าและในจำนวนเงินซึ่งเอาประกันภัยตามที่ผู้ให้เช่าจะเห็นสมควร

(3) ผู้เช่าต้องจ่ายเงินเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้ให้เช่าตามที่ผู้ให้เช่าเรียกเก็บ เมื่อมีการทำสัญญาประกันภัยและเมื่อมีการต่ออายุการคุ้มครองตามสัญญาประกันภัยแต่ละคราว

(4) ผู้เช่ามีสิทธิเอาประกันภัยทรัพย์สินที่เช่าเพื่อการเสี่ยงภัยอื่น ๆ ตามที่ผู้เช่าต้องการด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง แต่ในกรณีที่มีได้เอาประกันภัยเช่นนั้นไว้ ย่อมไม่เป็นการปลดเปลื้องความรับผิดชอบของผู้เช่าจากบรรดาข้อผูกพันใด ๆ ที่มีอยู่ตามความในข้อ 7 ของสัญญานี้

(5) การที่มีได้รับชดใช้เงินตามสัญญาประกันภัยใด ๆ ดังกล่าวไว้ในสัญญานี้ ย่อมไม่ปลดเปลื้องผู้เช่าจากความรับผิดชอบที่มีอยู่ตามสัญญาข้อ 7. หรือตามส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดตามสัญญาฉบับนี้

ข้อ 13. การรับเงินที่เช่าให้ตามสัญญาประกันภัย

(1) ผู้ให้เช่าจะเป็นผู้รับเงินทั้งหมดที่เช่าให้ตามสัญญาประกันภัย ในเมื่อมีกรณีที่ได้รับการคุ้มครองตามสัญญาประกันภัยเกิดขึ้น

(2) เงินที่ได้รับจากการเช่าให้ตามสัญญาประกันภัยดังกล่าว ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้ให้เช่าที่จะใช้กับ

(ก) การชำระเงินดั่งที่ระบุใน อนุวรรค (ก) และ (ข) ของวรรค (2) ของสัญญา ข้อ 11.

(ข) การชำระเงินแก่ผู้ให้เช่าจากผู้เช่นดั่งที่ระบุในวรรค (3) ของสัญญา ข้อ 11. และ

(ค) การชำระเงินค่าเสียหายแก่บุคคลภายนอกหรือผู้เช่าเนื่องจากเกิดกรณีที่ได้รับการคุ้มครองตามสัญญาประกันภัย

(3) เมื่อมีกรณีที่ได้รับการคุ้มครองตามสัญญาประกันภัยเกิดขึ้น ผู้เช่าต้องแจ้งให้ผู้ให้เช่าทราบเป็นลายลักษณ์อักษรถึงกรณีดังกล่าวนั้นโดยพลัน และต้องส่งมอบบรรดาเอกสารทั้งหลายที่จำเป็นเพื่อการรับเงินที่จะใช้ให้ตามสัญญาประกันภัยให้แก่ผู้ให้เช่าโดยไม่ชักช้า

(4) เมื่อผู้เช่าปฏิบัติตามข้อผูกพันที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนของสัญญาข้อนี้แล้ว ผู้เช่าย่อมได้รับการปลดปล่อยจากความรับผิดชอบที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ให้เช่าตามจำนวนที่ระบุไว้ในข้อ 11. ของสัญญานี้ เท่ากับจำนวนที่ใช้ให้ตามสัญญาประกันภัยที่ผู้ให้เช่าได้รับไว้จริง

ข้อ 14. เงินวางประกัน

(1) ผู้เช่าตกลงจะชำระเงินวางประกันตามที่ระบุไว้ในรายการที่ (5) ของรายละเอียดการเช่าให้แก่ผู้ให้เช่าพร้อมกันกับการทำสัญญาเช่าฉบับนี้ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ตามสัญญาเช่านี้

(2) เงินวางประกันที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนของสัญญาข้อนี้ จะไม่มีการคิดดอกเบี้ยให้

(3) หากผู้เช่าผิดนัดหรือประพฤติดัดข้อกำหนดใด ๆ ของสัญญาฉบับนี้ (รวมทั้งกรณีดังกล่าวไว้ในสัญญาข้อ 19. ต่อไปนี้) แล้ว ผู้ให้เช่าย่อมมีสิทธิที่จะใช้เงินวางประกันดังกล่าวข้างต้นสำหรับการชำระเงินจำนวนใด ๆ ค่าเสียหาย ค่าเช่าที่ค้างชำระ และ/หรือมูลค่าที่สูญหายที่กำหนดไว้ตามที่ผู้ให้เช่าจะเห็นสมควร และเว้นแต่ผู้ให้เช่าจะเลิกสัญญาเช่าที่ทำขึ้นตามอนุวรรค (ค) ของวรรค (1) ของสัญญาข้อ 15. เมื่อมีหนังสือทวงถามจากผู้ให้เช่า ผู้เช่าจะต้องชำระเงินวางประกันดังกล่าวข้างต้นให้แก่ผู้ให้เช่าอีก (หรือเงินจำนวนใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อให้ครบจำนวน ดังที่ระบุไว้ในรายการที่ (5) ของรายละเอียดการเช่า) เพื่อใช้เป็นเงินวางประกัน และให้ถือปฏิบัติในทำนองเดียวกันกับเงินวางประกันเดิมตามวรรค (1) ของสัญญาข้อนี้

(4) ในกรณีที่มีหลักประกันอื่นใดมอบให้แก่ผู้ให้เช่านอกเหนือจากเงินวางประกันดังที่ระบุไว้ในวรรค (1) ของสัญญาข้อนี้ (หรือที่ถือปฏิบัติเสมือนเช่นเงินวางประกันตามความในวรรค (3) ของสัญญาข้อนี้) ให้ถือว่าบรรดาหลักประกันทั้งหลายดังกล่าวนี้มีไว้เพื่อเป็นประกันแก่

บรรดาสิทธิเรียกร้องทั้งหลายของผู้ให้เช่าและลำดับการใช้ประโยชน์จากหลักประกันดังกล่าวให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้ให้เช่าทั้งสิ้น

ข้อ 15. การผิดนัด

(1) หากผู้เช่ามิได้ชำระค่าเช่ารายเดือนดังที่กำหนดไว้ในข้อ 3. ของสัญญานี้ถึงงวดหนึ่ง หลังจากทีค่าเช่าถึงกำหนดต้องชำระแล้วหรือไม่ชำระค่าปรับการชำระเงินเกินกำหนดหรือมูลค่าที่เพิ่มขึ้นหรือเงินหรือค่าใช้จ่ายอื่นใดที่ต้องชำระตามสัญญา หรือหากผู้เช่ามิได้เคารพหรือปฏิบัติตามข้อกำหนดข้อหนึ่งข้อใดหรือทุกข้อของสัญญาเช่าฉบับนี้ ผู้ให้เช่าย่อมมีสิทธิใช้ทางแก้ความเสียหายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหลายต่อไปนี้ โดยไม่จำเป็นต้องทวงถามหรือให้คำบอกกล่าวแก่ผู้เช่าล่วงหน้า

(ก) ถือว่าบรรดาค่าเช่าบางส่วนหรือทั้งหมดที่จะต้องชำระตามสัญญาเช่าตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่นใดทั้งหมดถึงกำหนดชำระและผู้เช่าต้องชำระโดยพลัน

(ข) เข้าไปในสถานที่ทรัพย์สินที่เช่าตั้งอยู่ และเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าหรือเรียกร้องให้ส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าคืน

(ค) เลิกสัญญาเช่าที่ทำขึ้นนี้ และเรียกให้ผู้เช่าจ่ายค่าสินไหมทดแทนสำหรับบรรดาความเสียหายใด ๆ ซึ่งเป็นผลโดยตรงและเป็นผลต่อเนื่องทั้งหมด รวมทั้งการขาดผลกำไรด้วย

(2) ถึงแม้ว่าผู้ให้เช่าจะได้ใช้ทางแก้ความเสียหายทั้งหลายที่กำหนดไว้ในอนุวรรค (ก) และ(ข) ของวรรคก่อนของสัญญาข้อนี้แล้วก็ตาม ผู้เช่ายังไม่ได้รับการปลดเปลื้องจากความรับผิดชอบอื่นใดตามสัญญาเช่านี้ รวมทั้งความรับผิดชอบในความเสียหายทั้งหลาย

(3) ผู้เช่าทราบคืออยู่แล้วว่าทรัพย์สินที่เช่านั้นได้รับการจัดหามาให้เช่าเพื่อประโยชน์ของผู้เช่าโดยเฉพาะ และหากผู้ให้เช่าได้รับทรัพย์สินที่เช่ากลับคืนก่อนครบอายุสัญญาเช่านี้ ผู้เช่าก็ทราบว่าผู้ให้เช่าไม่สามารถจะนำทรัพย์สินที่เช่ามาใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือให้เช่า หรือไม่สามารถจะจำหน่ายจ่ายโอนต่อบุคคลอื่นใดได้ ฉะนั้นหากผู้ให้เช่าใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าดังระบุไว้ในข้อ (1)ค. ข้างต้นหรือหากสัญญาเช่ามีผลสิ้นสุดลงเนื่องจากการผิดสัญญาของผู้เช่าไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ผู้เช่าขอให้คำรับรองและตกลงว่าจะชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ให้เช่าอย่างน้อยเท่ากับค่าเช่าส่วนที่เหลือตลอดอายุแห่งสัญญาเช่านี้ ทั้งนี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้ให้เช่าที่จะเรียกร้องค่าเสียหายอื่นใด ไม่ว่าจะเป็ผลโดยตรงหรือซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการผิดสัญญาของผู้เช่า

(4) ในกรณีที่ผู้เช่าผิดนัดผิดสัญญาหลายครั้งหลายอย่าง ถ้าผู้ให้เช่ายอมผ่อนผันการผิดนัดหรือผิดสัญญาครั้งใดไม่ถือว่าเป็นการผ่อนผันการผิดนัดหรือผิดสัญญาครั้งอื่นอย่างอื่น

ข้อ 16. เบี้ยปรับ

ในกรณีที่ผู้เช่ามิได้ชำระเงินจำนวนใด ๆ รวมทั้งค่าเช่าที่ถึงกำหนดชำระแก่ผู้ให้เช่าตามสัญญา หรือบรรดาค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งหลายที่ผู้ให้เช่าได้จ่ายทดแทนผู้เช่านั้น ผู้เช่าต้องชำระเบี้ยปรับ ดังต่อไปนี้

(ก) ค่าเช่า ในอัตราร้อยละเท่ากับ MRR+10 ต่อปี ของค่าเช่าแต่ละงวดที่ยังไม่ได้รับชำระจนครบถ้วน

(ข) บรรดาค่าใช้จ่ายใด ๆ ในอัตราร้อยละเท่ากับ MRR+10 ต่อปี คำนวณจากจำนวนที่ต้องชำระ MRR หมายถึง อัตราดอกเบี้ยสำหรับลูกค้าชั้นดีรายย่อย (Minimum Retail Rate) ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีผลบังคับโดยเปลี่ยนแปลงไปตามที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ประกาศบังคับใช้

ข้อ 17. การห้ามผู้เช่าโอนสิทธิฯ

(1) สัญญาเช่าที่ทำขึ้นนี้เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้เช่า ห้ามผู้เช่าโอนสิทธิหรือซื้อผูกพันของตนแก่บุคคลภายนอก เว้นแต่จะได้รับคามยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ให้เช่าเสียก่อน

(2) บรรดาหนี้อันเป็นตัวแทนเงินของผู้เช่าตามสัญญาเช่านี้ ไม่อาจนำมาใช้หักลบกลบหนี้กับสิทธิเรียกร้องทั้งหลายที่มีอยู่ต่อผู้ให้เช่า ผู้ขายหรือผู้รับโอนสิทธิจากผู้ให้เช่า ตลอดจนผู้ทรงสิทธิคนก่อน ๆ หรือผู้รับช่วงสิทธิคนต่อ ๆ ไปของผู้ให้เช่า

ข้อ 18. การโอนสิทธิของผู้ให้เช่า

(1) ภายใต้บังคับแห่งสัญญาเช่านี้ ผู้ให้เช่ามีสิทธิที่จะโอน จ้างนำทรัพย์สินที่เช่า โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้เช่า

(2) ผู้ให้เช่ามีสิทธิที่จะโอนหรือจ้างนำสิทธิส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือทั้งหมดตามสัญญาเช่าฉบับนี้ และ/หรือใช้ทรัพย์สินที่เช่ามาเป็นหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ตามที่เห็นสมควร โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากผู้เช่า

ข้อ 19. การสิ้นสุดระยะเวลาเช่า

ในกรณีที่มิเหตุการณ้อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้เกิดขึ้น ผู้ให้เช่ามีสิทธิที่จะใช้ทางแก้ความเสียหายทั้งหลายดังที่กำหนดไว้ในวรรค (1) ของสัญญาข้อ 15. โดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวหรือทวงถามล่วงหน้า และผลของการใช้ทางแก้ความเสียหายดังกล่าวให้ เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในวรรค (2) ของสัญญาข้อดังกล่าวนี้

(ก) ผู้เช่าหยุดพักกิจการหรือไม่ดำเนินการต่อไป มีหนี้สินส่วนตัว ถูกพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวหรือเด็ดขาด หรือล้มละลาย หรือเลิกกิจการ หรือควบเข้ากับกิจการของผู้อื่น

(ข) เมื่อผู้เช่าถูกบังคับคดีหรือถูกยึดทรัพย์ตามหมายบังคับคดีหรือทำการจำหน่ายจ่าย โอนทรัพย์สิน (ไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะมีผลกระทบกระเทือนต่อทรัพย์สินที่เช่าหรือไม่ก็ตาม) หรือเมื่อมีการชำระบัญชีหรือยื่นขอเลิกกิจการของผู้เช่า

(ค) เมื่อผู้เช่าไม่สามารถชำระหนี้ตามคำพิพากษา

(ง) เมื่อผู้เช่าเข้าทำสัญญาประนอมหนี้กับเจ้าหนี้ของตน

(จ) คำรับรอง คำรับประกันหรือข้อตกลงใด ๆ ที่ผู้เช่าได้ให้ไว้เป็นความเท็จหรือไม่ถูกต้องในสาระสำคัญ

(ฉ) ผู้ค้ำประกันเสียชีวิต หายสาบสูญ เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ ถูกพิทักษ์ทรัพย์ หรือล้มละลาย และผู้เช่าไม่จัดหาผู้ค้ำประกันคนใหม่อันมีคุณสมบัติตามที่ผู้ให้เช่ากำหนดมาให้ผู้ให้เช่า

ข้อ 20. รายงานธุรกิจ

ไม่ว่าในเวลาใด ๆ ก็ตาม เมื่อผู้ให้เช่าแจ้งความประสงค์ ผู้เช่าต้องรีบจัดหารายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเงินของผู้เช่า สถานที่ ฐานะและสภาพของทรัพย์สินที่เช่าให้แก่ผู้ให้เช่าตามที่ผู้ให้เช่าประสงค์ทันที

ข้อ 21. การส่งมอบคืนทรัพย์สินที่เช่า

(1) เมื่อครบกำหนดเวลาเช่าตามสัญญา หรือเมื่อมีการเลิกสัญญาเช่าก่อนครบกำหนดเวลาเช่าตามสัญญาไม่ว่าด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตาม ผู้เช่าต้องส่งมอบทรัพย์สินคืนแก่ผู้ให้เช่า ณ สถานที่ที่ได้ระบุไว้ในสัญญา หรือสถานที่อื่นใดตามที่ผู้ให้เช่าจะกำหนด และหากผู้ให้เช่าประสงค์ ผู้เช่าต้องจัดเตรียมทรัพย์สินที่เช่าให้พร้อมไว้สำหรับลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ให้เช่าหรือผู้ให้เช่าได้เข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่า อนึ่ง เพื่อบรรลุดูวัตถุประสงค์แห่งการนี้ผู้ให้เช่าหรือลูกจ้างหรือตัวแทนของผู้ให้เช่ามีสิทธิที่จะเคลื่อนย้ายหรือถอดถอนทรัพย์สินที่เช่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดออกจากที่ดิน หรือที่ที่ทรัพย์สินที่เช่าตั้งอยู่และบรรดาค่าเสียหายใด ๆ ทั้งหลายที่เกิดขึ้นแก่ที่ดินหรืออาคารเนื่องจากการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินที่เช่าดังกล่าว ผู้เช่าจะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด

(2) บรรดาค่าใช้จ่ายในการส่งมอบทรัพย์สินที่เช่าคืน ตลอดจนการเข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าอีกนั้น ผู้เช่าต้องเป็นผู้รับผิดชอบและคู่สัญญาเข้าใจว่าผู้เช่าต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันของตนต่อไปตามสัญญาเกินกว่าทรัพย์สินที่เช่าจะถูกส่งมอบคืนแก่ผู้ให้เช่า และผู้ให้เช่าได้เข้าครอบครองทรัพย์สินที่เช่าแล้ว

ข้อ 22. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ผู้เช่าตกลงว่าหากในภายภาคหน้ารัฐบาลได้ประกาศเปลี่ยนแปลงภาษีมูลค่าเพิ่ม ผู้เช่ายินยอมให้ผู้เช่ามีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามอัตราที่มีการเปลี่ยนแปลงได้

ข้อ 23. ข้อกำหนดเพิ่มเติม

(1) ผู้เช่าตกลงว่า ข้อกำหนดเพิ่มเติมดังที่ได้ระบุไว้ในรายการที่ (8) ของรายละเอียดการเช่า นั้น เป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเช่าฉบับนี้ และให้ถือว่าสัญญาเช่าฉบับนี้มีการแก้ไขเพิ่มเติมไปตามข้อกำหนดเพิ่มเติมนั้น

(2) บรรดาหัวข้อของวรรคในข้อต่าง ๆ ของสัญญาฉบับนี้มีไว้เพื่อใช้อ้างอิงเท่านั้น และไม่ใช่มีไว้เพื่อช่วยเหลือในการตีความบรรดาข้อกำหนดต่าง ๆ ของสัญญาฉบับนี้

ข้อ 24. เขตอำนาจศาลฯลฯ

(1) สัญญาเช่าฉบับนี้ให้อยู่ในบังคับของกฎหมายแห่งราชอาณาจักรไทยและคู่สัญญาตกลงยอมรับเขตอำนาจศาลศาลแห่งราชอาณาจักรไทยด้วย

(2) หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นตามสัญญาฉบับนี้และตกลงกันไม่ได้ คู่สัญญาตกลงให้ฟ้องร้องคดีต่อกัน ณ ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

เพื่อเป็นหลักฐานแห่งการทำสัญญาตามที่ระบุไว้ข้างต้น คู่สัญญาจึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญข้างทำยนี้

ลงชื่อ..... ผู้เช่า

( )

ลงชื่อ ..... ผู้ให้เช่า

( )

ลงชื่อ .....พยาน

( )

ลงชื่อ ..... พยาน

( )